

GAZDASÁGI LAPOK

28. szám.

Megjelenik minden vasárnap

1908. Julius 12.

VIZMENTES
PONYVÁK

HAZAI GYÁRTMÁNY!

VITORLAVÁSZON-
PONYVÁK

HAZAI GYÁRTMÁNY!

Gyár: LAJTA-SZENT-MIKLÓS (Sopronmegye).
ELSINGER M. J. és FIAI

BUDAPEST, IV. KER., DEÁK FERENCZ-UTCZA 3. SZÁM.

GABONAZSÁKOK

VIZMENTES
SÁTRAK,
KÖPENYEK,
LÓTAKARÓK,
VEDREK, TÖMLŐK.

LEGOLCSÓBB
BEVÁSÁRLÁSI
FORRÁS!

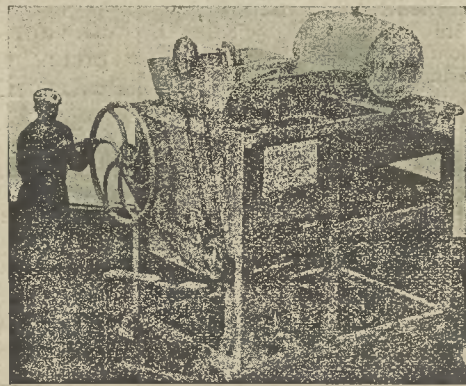
MINTÁK ÉS ÁR-
JEGYZÉK INGYEN
ÉS BÉRMENTVE.

Sertés-eladások és vételek

legjobban és leg-
pontosabban eszkö-
zölni, sovány,
ugy hizott állapot-
ban **URL REZSÓ**
sertésbizományos-
nál, Budapest, VIII.,
Népszínház-u. 22.
(Polgári serfözde

bérpalota). — Telefon: 97—05 Interurbán. — Fevilágosítással készséggel szolgál.

Ne vegyünk MELASSE-keverékeket!

Az egyedül megbízható erőtakarmány az, melyet a gazda maga állít elő! Ajánljuk a szabadalmazott, automatikusan adagoló, tetszőleges mennyiségben pontosan keverő

„Agrikultura“ melasse-erőtakarmányt készítő gépeinket

kézi vagy hajtóerőre berendezve 3—4 waggon árú előállításánál a gép ára már megtérül. — Melasse, szárított répa-szelet, korpafelek, mindenféle műtrágyák, „Agrikultura“ org. trágya, énytelen csontliszt stb. árusítása.

Agrikultura mezőgazdákot ellátó részv.-társ. Iroda és mintatelep: Budapesten, V., Zoltán-utca 12. Sürgőncím: Oxigen. Telefon: 99—43

Őszi trágyázáshoz a

Thomassalakliszt

csillag

védjeggyel

helyesen alkalmazva, min-
legolcsóbb foszforsavas mű-
munkákkal és árajánlat-

den növénynek legjobb és
trágyája. — Kívánatra szak-
tal készségesen szolgál

KALMÁR VILMOS

Budapest, VI., Andrásy-ut 49. sz.

a Thomaspfahabriken G. m. b. H., Berlin, magyarországi vezérképviselő, e.

Óvakodjunk a hamisítástól Minden zsák ólomzárral és és figyeljünk a védjegyre! tartalomjelzéssel van ellátva!

Eredeti stassfurti

40%-os kálisót és kainitot

valamint az összes egyéb műtrágyákat legolcsóbb áron szállítja

Kalmár Vilmos

a stassfurti kalisyndikátus vezérképviselője

Budapest, VI., Andrásy-ut 49.

6150/eln. számhoz.
IV. 1908.

Pályázat gazdasági gyakornoki állásra.

A m. kir. ménesbirtokok és a gödöllői korona-uradalom tisztii létszámában **1000 K segélydíjjal járó két gazdasági gyakornoki állás** pályázat útján töltetik be.

Pályázhatnak oly magyar honos ifjak, kik gazdasági szaktanulmányaikat legalább jeles eredménnyel végezték és katonai kötelezettségüknek már eleget tettek; gazdasági akadémiát végzetten előnyben részesülnek. Gyenge előmenetellel bírók a pályázatból kizáratnak.

Az 1 koronás bélyeggel ellátott pályázati kérvények **folyó évi augusztus hó 5-ig** közvetlenül hozzám (Budapest, Földmívelésügyi Minisztérium, Országház-tér) nyújtandók be s eredetiben avagy hitelesített másolatban a következő okmányokkal szerelendők fel: születési bizonyítvány, végzett tanulmányokat (közép- és szakiskola), valamint katonai kötelezettség teljesítését s az eddigi foglalkozást tanúsító bizonyítványok.

A kinevezendő gyakornok tartozik állását azonnal elfoglalni, a mikor esküt tesz és beválás esetében szolgálata az eskütétel napjától számít, azonban be nem válás esetén szolgálata két éven belül minden igény kizárásával felmondható.

Budapest, 1908. június 18.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

HAUPTNER

Állattenyésztési és ápolási, valamint állatorvosi műszerek és eszközök!

mint: bárzsingsondák, trocárok, Irrigatorok, seb-fecskendők, klystírek, Dr. Raebiger-féle hüvelykenőcs-fecskendő, szegecselháló Crotalia füljelzők, tetováló fogók, ló- és marhanyíró-gépek és ollók, stb. stb. — Magyarországi főraktár:

GEITTNER és RAUSCH
cégnél

Budapest, VI., Andrásy-ut 8. sz.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Pályázatokhoz csak bizonyítványmások csatolandók. Eredeti bizonyítványok elvesztéséért a kiadóhivatal nem vállal felelősséget.

KIS HIRDETŐ

Kis hirdetések ára: minden egyes szó 4 fillér, csak oly levelek továbbíthatnak, melyek a szükséges postabélyeggel ellátva küldetnek bc.

ZSÁK PONYVA KÖTÉL

POLLAK SÁMUEL SZEGED

Alkalmazást keresők.

Földmivesiskolát

végzett, nőtlen, kevés igényű, jó írásu egyén megfelelő állást keres. — Czim: Kis Károly, Kemenesmihályfa.

Hirdetmény.

A hódmezővásárhelyi m. kir. földmives-iskola kéteves tanfolyamát folyó évi szeptember hónap többnyire részben már katonakötelezettségének is eleget tett fiatal ember végzi. kik szeptember hó 15-től kezdve mint botos ispánok, munkafejlesztők, magtárosok és gazdák igen jól alkalmazhatóak. Ezen fiatal emberek kiváló használhatóságát lejjebb bizonyítja azon körülmény, hogy az igazgatóság ajánlatára csak azon végzetni tanulókat számíthatnak, kik szorgalmukkal, lecsüle ességükkel, használhatóságukkal és előmenetelükkel ezt megérdemlik. — Szíves megkereséseket a bér megjelölésével kér az igazgatóság.

Október hó 1-re

ispáni, vagy ehhez hasonló nős állást keres 26 éves, r. kath. valásu, 8 éves gyakorlattal, földmives- és középiskolát végzett egyén. Külső és belső munkálatokat, állattenyésztést, tehenészetet, valamint könyvelést és levelezést kellően képes vezetni. Szíves megkeresések 908. sz. alatt a kiadóhivatalba kéretnek.

Egy fiatal

elvárt uriaszony gazdaszonyi állást keres augusztus 15-ére. A házvezetés minden munkáját jól érti. Pustára, magányos uri embernél óhajt alkalmazást. Ajánlatok részletes leírással S. S. Bars-Baracska címre kéretnek.

Kitűnő oklevellel

bíró és különben is kiválóan képzett gazdatiszt mielőbbi belépéssel segédtisztul ajánlkozik előkelő uradalomba, ahol megfelelés esetében az előléptetés lehetősége megvolna. — Szíves megkereséseket „Szorgalmas és erélyes 28” alatt a kiadóhivatal továbbít 948. szám alatt.

Gazdatiszti állást

keres fiatal ember, 14 évi gyakorlattal jártas a gazdaság minden ágában, úgy mint az erdőszetben, szőlészetben, halászatban; beszél németül, magyarul, horvátul, elvállal rossz jövedelmező birtokokat a legnagyobb tiszta jövedelemre, csekély fizetés és percent mellett. Megkeresések 949. szám alatt a kiadóhivatalba kéretnek.

A komaromi

m. kir. földmivesiskolát augusztusban több részben már katonakötelezettségének eleget tett — növendék végzi. A végzett növendékek egyszerű, szorgalmas, komoly fiatal emberek, kik nagyobb vagy kisebb birtokra gazdáknak, munkaelügyelőknek, bére-gazdáknak stb. a legmelegebben ajánlhatók. Szíves megkeresések a komaromi m. kir. földmives-iskola igazgatósága címére kéretnek.

Földmives iskolát

végzett, 35 éves, kis családú egyén megfelelő állást keres. Czim: Osótár Ferencz, Tokores, 1 osta Czeldömölk.

Gazdasági intézői,

ispáni állást keres, jelenleg is hasonló állásban lévő oklevéles, gyermekora óta gazdaságban nevelkedett, 30 éves, róm. kath., nőtlen gazdatiszt, a mezőgazdaság minden üzemében, könyvvezetésben, gazdasági terepfelmérésben, térrajzok, épület ervek készítésében is teljes jártassággal bír. Állását oly uradalom vagy gazdaságiál óhajtja felcsereálni, hol megnövelhető. Czim: X. Y. N. Topolovec. (Poste rest.)

Betöltendő állások.

Kerestetik

egy nagyobb bér gazdaságba azonnali belépésre kiscsaládú, izr. számtartó, ki egyszersmind a magtárt is kezeli. Folyamodók küldjék kérvényeiket bizonyítványmásokkal együtt, melyek vissza nem küldetnek, Rosenfeld Salamon címére, Középkhát (Püspökladány).

Pályázat.

Haupt Stummer Lipót Jenő báró főkecs-ujfalui uradalomban egy segédtiszti állás azonnal, legkésőbb f. évi július 15-től betöltendő. Segédtiszti járulékok: 1000 kor. készpénz, lakás, fűtés, világítás. Gazdasági tanintézetet végzettek, kik magyar nyelven kívül a német nyelvet is bírják, küldjék be bizonyítványmásokkal — melyek vissza nem küldetnek — felszerelt folyamodványait az uradalmi tisztartóssághoz Tökés-Ujfalura, Nyitramegye.

Kerestetik

nőtlen ispán, ki német, magyar és tót nyelven beszél s a gazdasági könyvvezetést német nyelven vezetni képes, amely főfeladata lesz. Fizetés 1000 kor. fixum, lakás, fűtés és világítás. A birtok Sáros megyében van. Kerestetik továbbá 2 gazda Trenacsén- és Nyitramegyében fekvő birtokra, akik magyarul és tótul írnak és beszélnek. Fizetés 300 korona évi fixfizetés, 18 köböl élel, 2 hold föld, lakás, fűtés és 2 tehéntartás. Mind a három állás július 15-ig vagy aug. 1-ig elfoglalandó. — Bizonyítványok nem küldetnek vissza. Ajánlatok Grotkass Ernő jószágigazgatóságához, Jánok (Abaujmege) intézendők.

Szorgalmas

szeszgyárvezető, fűtő- és gépészvizsgálóval, belépésre kerestetik. Megkivántatik a magyar nyelvnek írásban és szóban való tudása valamint a német nyelvnek ismerete. Belépés legkésőbb aug. 1-én. Ajánlatok bizonyítványmásokkal, melyek vissza nem küldetnek, az „Oroszvári bér gazdaság”-hoz intézendők.

Kerestetik

egy nagyobb bér gazdaságba aug. hó 1-i belépésre egy nőtlen, izr. vallásu számtartó, ki ilyen minőségben már alkalmazva volt és a külső gazdaságban is némi jártassággal bír. Folyamodni szándékozók küldjék folyamodványait bizonyítványmásokkal, melyek vissza nem küldetnek, az Ohattelekháza-i intézősséghez, Ohatpusztaköcs (Hajdu megye.)

Posnansky és Strelitz

aszfalt és kátrány vegyi termékek gyárai Erzsébetfalva, Bécs és Witkowitz (Morvaország). — Városi iroda: Budapest, VI., Podmaniczky-utca 27.

Kátrányos fedélpapírlemez. Kátránymentes „GLORIA” cementszifalt fedélemez. Aszfalt elszigetelő lemezek olombetéttel. Carboineum. Carbolsav. Creolin. Facement. Falaszfalt. Hővédőanyag.

Fűsttámasztó ládák szőlőknek tavaszi fagy ellen való megvédésére stb.

Fajtojások!

Reitter Oszkár

Nagybecskereken kaphatók I. rendű fajtasza, Angliából hozatott törzsek utání Fehér Orpington } tojások darabja Sárga Orpington } 50 fillér. Pekíngi kaosa }

Rázásmentes biztos csomagolás ládákkban ingyen. Angol emdeni ludak, fehér és sárga orpingtonok, pekíngi kacskák készletben.

ALLAMI NAGY ARANYÉRMEK! Győzelmi díjak számos hazai és külföldi legelső és legnagyobb kiállításokon. Tojások tavaszi szállítására most már előjegyezhető!

A pekíngi kacsatenyészet a baromfitenyésztés koronája.

Fiatall, 8 napos kacskákat szállítok darabonként 1 koronáért, 4 hetes és 1/2 kg. súlyukat a 3 kor-ért, 7 heteseket 2 kg. súlyukat a 5 kor-ért, 20 drb 4-5 kgos tenyészkaosaim után. Figyelmes kiszolgálás, nincs rizikó, mert láthatóan csomagolok. A kis kacskák jól fejlettek és szép testalkatúak. Az én 2 és 3 éves tenyészkaosaim után. Tenyésztojások az idény előhaladottsága miatt tucatonként 4 koroná. Szállítás bérmentve és utánvét mellett. Legnagyobb magyar pekíngi kacsa-tenyészet.

Wache Flajos, Győr.

Eredeti Felső-Innthali és Montavonui

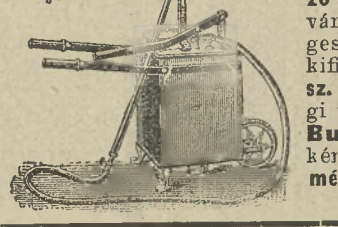

tenyészállatokat és fejősteheneket (tuberkulózis menteseket) előnyösen közvetít s a vásári és árszabványviszonyok felől a t. vevőknek szívesen ad felvilágosításokat: Anton Hell, Imst, 1/Tirol.

A HELLER-téle

„KING”

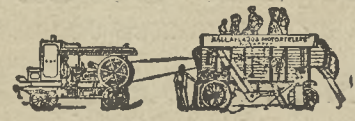
gyorsmeszelő és fertőtlenítő gép. az esetmunka 20-szorosát teljesíti.

16 első díjjal és ezüst éremmel kitüntetett

KÁLLAI LAJOS

motorgyárában Budapest, VI., Gyár-utca 28. a leghíresebb benzinelocomobil-csépőkészletek kaphatók. !! Teljes jótállás kitűnő cséplésért !!

Ezen motorokat minden gazda hatóság engedély nélkül maga kezelheti.

Hasznáit gőzgépek becserelettnek.

Olcsó árak részletre. Árjegyzék ingyen.

Dr. KÁLLAI főnöke motor-csépőkészletek bizonyítványok tanúsága szerint kitűnő sikerrel működnek az ország minden részében, többek között: Báró Kemény József urnál Maros-Németi; Zeykfalvi Zeyk Dániel főispán urnál Nagy-Enyed, stb.

AZ ERDÉLYI KERESKEDELMI TÁRSASÁG FODOR és TÁRSAI

megbízásokat elfogadnak jármos ökrök, sertések, juhok, tinók, lovak és egyéb tenyész- vagy használati állatok beszerzésére és azokat felelősség mellett gyorsan és jutányosan direkt forrásból közvetíti.

Czim: Erdélyi Kereskedelmi Társaság, Kolozsvár, Szentegyház-utca 2. Telefon 311.

Pannonia szálloda

BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 7. sz.

PIEDLER JÁNOS LENFONÓGYÁRA KOMÁROM.

Vesz nyers lenkórót szál nyéréshez, valamint kaszált és géppel csépellenszalmát tetszés szerinti mennyiségben és ill eredeti (pernai) orosz lenmagot.

Világhírű szabadalom 18 államban

Stádel-Torkos földmérőtaliga kapható Stádel gépgyárában, Győrött.

Magyar Erdész

erdészeti és vadászati szaklap Szerkeszti és kiadja IMECSEFALVI IMECS BÉLA Borsod-Apátfalván. Előfizetési ár: Egész évre. . . 14 korona.

BUZAKORPA

őszi és téli szállításra olcsón beszerezhető Hirschmann Sándor gabonakereskedőnél Csáktornyán.

FEHÉRLÓ-SZÁLLÓ étterme

Budapest, VII., Rákóczi-ut 15. Kitűnő magyar konyha, figyelmes kiszolgálással. Ebéd 75, vacsora 65 kr. — Szépvényfizet 10% engedménnyel. ♦ Földbirtokosok találkozó helye. Tulajd. KOLB JÓZSEF, Csalányi-vendéglő volt főpinczére.

GAZDASÁGI LAPOK

Alapította KORIZMICS LÁSZLÓ
1849-ben.

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

VEZÉRELV:
Hozzunk mozei gazdaságunkba
helyes arányokat.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Egész évre	16 kor.
Fél évre	8 „
Negyed évre	4 „

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Muzeum-körút 7. sz.

Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok“ ingyen mellékletével.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadóhivatalhoz czimzendők.

HIRDETÉSEKET

a lap kiadóhivatala veszi fel.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.
Hirdetési mellékletek jutányos áron fogadtatnak el.

Az e lapokban foglalt cikkekért minden utánnyomási jog fentartva.

Kéziratokat a Szerkesztőség nem ad vissza.

Telefon: 623.

TARTALOM.

	Lap
Szemle. — J.	499
Tárza. Japán állattenyésztése. — F.	500
Gazdasági egyesületek szives figyelmébe. — Jalsoviczky János	500
Dohánymag-termelés, nemesítés és — tenyésztés. — Dumtsa Sándor	500
A Welger-féle teljesen önműködően kötöző szalmaaprós-elevátor	502
Rozsmütrágyázási kísérletek. — Ifj Rösler Károly	503
Kérdések és feleletek	504
Kérdések: Kéveköltő aratógépek fogatereje. Gy. M. — Mikor kell vágni a nyulzapukát? Cz. V. — Vöröshere magtermés. P. E. — Borjak fölnevelése lefelőlözött tejjel. Gy. J.	
Feleletek: A tehének ragadás elvetélése Buding Antal. — Tehének vemhességének biztos megismerése. Tejes. — Mustra-ökrök hizlalása zöld luczernával. P. C. — Czement-jaszlak gyors pusztulása. P.	
Hírek	505
Apró szakközlemények	507
Lehet-e a buza sikértartalmát műveléssel emelni? — Mennyi az ózeánhajózási díj a tengerentúli kikötőkből Angolországba?	

Előfizetési felhívás.

Tisztelettel felkérjük azon t. olvasóinkat, a kiknek előfizetése július hó 1-ével lejárt, hogy azt megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap expediciójában zavarok támadhassanak.

Előfizetési árak:

Egész évre	16 korona.
Fél évre	8 „
Negyed évre	4 „

A „Gazdasági Lapok“
kiadóhivatala.

SZEMLE.

(A júliusi aszály. — Muszka szél. — Az aratás és a gépek. — Meg kell tiltani az abraktakarmányok exportját. — Esetleges rossz kukorica- és burgonyatermés visszahatása. — A fővárosi bankok kartellja. — Szabad rablás. — Miért nem kötelezik az iparvállalatokat munkás lakások építésére. — Szavazás a főrendiházban. — Mikor tárgyaljuk az érdekképviseleti törvényjavaslatot?)

Majdnem két hétig fujt hideg északnyugati szél egész Európán, de főleg Magyarországon át. A hét elejéig tartott ez az időjárás, a melynek hatása némi tekintetben jó, de igen sok tekintetben rendkívüli rossz volt. Jó hatása abban nyilvánult, hogy ott,

a hol még nem volt késő, a gabonaszemek gyönyörűen kötöttek, mert a hirtelen érés helyett lassu érés következett be. Rossz hatása pedig abban nyilvánult, hogy a legelők kiszültek, a kukorica nem képes csövet kihányolni, a burgonya nem köt gumókat, a csalamádé elsült, a herék, luczernák növécsükben megakadtak és kiszülés felé hajlanak, sarjuteremés nem lesz és ennek következtében még a nyáron kell a télre eltett takarmányokhoz nyulni. Minthogy pedig a szalma is nagyon kevés lesz, a takarmányból is kevés mehet a télbe, a póttakarmányok pedig már is méregdrágák, ennél fogva állattenyésztésünk és tárgyprodukczióink keserves sors felé néz. Ha júliusban még kiadó esők lennének, akkor némi javulás még beállhat az állapotokban, de az eddigi kár is már igen nagymérvű.

Az aratás gyors tempóban haladt előre az ország nagy részében. Feltűnő, hogy tömérdek kéveköltő aratógép működött már ebben az aratásban, a gazdák legnagyobb megelégedésére. Az aratósztrájkoknak a kéveköltő gépek alaposan véget fognak vetni. Kevés hely azonban az, a hol sűrűn állának a keresztek. A legmegszokottabb állapot az, hogy a keresztek fölötté ritkák. Ezt előre lehetett látni. Hogy miként fognak fizetni, azt majd megtudjuk nemsokára. Az eddigi tapasztalatok nem nagyon biztatók. Megy is föl a buza ára szépen és immár a 26 korona körül mozog a vidékeken is. Támogatja ezt az áremelkedést a külföld piacainak áremelkedése is. Nagyon emelkedik a kukorica is. Ezen nem kell csodálkozni, hiszen az ideai termés nagy veszélyben forog.

Nem volt oktan kezdeményezés az OMGE köreiből a kereskedelmi takarmányok kivételének tilalmát kérni. Ha eddig rokonszenvvel kísértük e mozgalmat, most már érkezett az ideje annak, hogy mi is döngessük a kapukat. Állattenyésztésünk a legnagyobb veszedelmek elé megy, ha a korpák, répaszeletek, szeszgyári szárított moslékok és olajpogácsák kivételét el nem tiltjuk. Kevés szalastakarmány, kevés szalma, kevés kukorica, drága abrak együttvéve azt eredményezik, hogy minimális lesz a tejprodukczió, veszteséges a hizlalás, minél fogva soványan lesznek az állatok a piacra dobva, rettentő potom áron; a borjúkat nem nevelik föl, hanem eladják; malaczepecsenyé rengeteg lesz, de süldő hiányozni fog, stb., stb. Ezen az állapotban az abraktakarmá-

nyok kivételének megakadályozása sokat segítené. Minthogy pedig a kereskedelmi szerződések a tilalom kibocsátásának útjában nincsenek, nagyon megfontolandó lenne a kormány részéről, ha *mielőbb* kibocsátja e tilalmat.

Hogyha a kukorica, burgonya be nem vágnak, akkor a buza-árak szokatlanul fölmehetnek. De mindenesetre nagyon drága lehet az árpa, a melynek tömérdek minden mást kell pótolnia. Minket csak az aggaszt, hogy a szerb szkupts na mégis csak elfogadja a kereskedelmi szerződést és a marha- és állatbehozatal Szerbiából akkor fog megindulni, hogyha a belállapotok miatt is, úgy is kótya-vetye áron fognak itt menni állataink. Gyalázatos perspektiva.

Még gyalázatosabb perspektiva elé mennek hitelállapotaink. A fővárosi bankok kartellba lépés előtt állanak. A kartell célja keveset adni a betevőnek és sokat követelni a kölcsönvevőtől. Összebeszéléssel ezt mind meg lehet csinálni. Van rá elég példa. Ilyenek a tűz- és jégbiztosítási kartell; az ezer meg ezer ipari kartell. A nagy közönség ily módon szépen kifosztatik. Persze, a gazda is ezek közé tartozik, mert az nem képes az uzsora ezen nemének terére lépni; de talán a gazda nyílt jelleme irtózik is attól, még ha tehetné is. Ilyen összebeszélések ellen hajdanta törvények voltak, most szabad a garázdálkodás és rablás.

A kormány az ipari munkásoknak házakat épít. Előre bocsátva, hogy a fővárosban, de a vidéki nagyobb iparúzó városokban is uralgó lakásminizériával szemben, mi is szükségesnek tartjuk a kormánynak, az állam közbelépését, a mint azt már a munkástelepek építésével a földművelésügyi miniszter megkezdte; de az ipar, kereskedelem és mezőgazdaság között a kormányelnök által is annyiszor hangoztatott harmóniának illuztriációjára meg nem állhatjuk, felémítését annak, hogy míg a cselédtörvényben a gazda kötelezve van cselédjei számára megfelelő lakásokat építtetni, ily kötelezést még semmiféle törvényben sem olvasunk az ipari vállalatok részére. Hol itt az az annyiszor hangoztatott *harmónia*?

A tőzsdei határidő-üzletek dolgában furcsa kis epizód adta magát elő a főrendiházban. Gróf Zselénszky sürgette a törvényjavaslatnak tárgyalását azonnal, Wekerle ellene szólt,

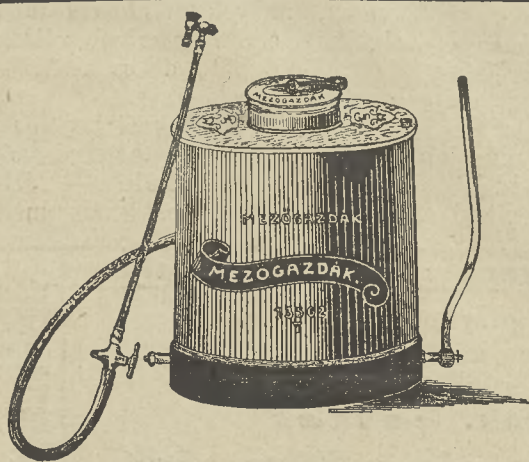
Ajánljuk nagyobb szőlőbirtokosoknak tökéletesbitett magyar fogatos szőlőpermetezőinket, melyekkel nagy munkaerő és permetező anyag megtakarítás érhető el. — Most megjelent tavaszi, szőlőművelési árjegyzékünket, szőlővédekezési gépek, permetező stb. anyagokról kívánatra bérmentve megküldjük.

Mezőgazdák A. jegyű permetező K 40.—

„ B. „ „ „ 34.—

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
BUDAPEST,

V., Alkotmány-utca 31. sz.

és őszre kívánta halasztani. A szavazatok egyformák voltak. Most következett a megbeszélés. Gróf Dessewffy Aurél a főrendiház elnöke és egyszersmind az OMGE elnöke, a halasztás mellett döntött. Tableau!

Még egyet ajánlunk olvasóink figyelmébe. A mezőgazdasági érdekképviselőtről szóló törvény szövegét és indokolását egész terjedelmében közzétettük, de kijelentjük, hogy most az aratás és cséplés idején, midőn a gazdák sehogy sem érnek reá ily kérdések vitatására, nem fogjuk bíráltni. Elteszük azt akkorra, a midőn a gazdák rá fognak érni e kérdéssel is behatóan foglalkozni. Ez a fontos kérdés nem az uborka-saisonba való!

Gazdasági egyesületek szives figyelmébe.

Gazdakörökben a gazdasági előadások között legkevesebb jut a mai napság oly fontos gazdasági gépek szakszerű ismertetésére, a mely által a kisgazda magának, majdnem azt mondhatom, az előadás figyelmes hallgatása után azonnal hasznathatólag érvényesíthet.

Ma már alig van kisgazda, a kinek egy vagy más gazdasági gépe ne legyen, a melynek igénybevételével munkálatának bizonyos részét könnyebben és olcsóbban végezheti, mint kézi erővel, sajnos azonban ezen gépek szerkezetét alig 2 százaléka a gazdáknak, úgy tudja kihasználni, a hogy az rendeltetésének megfelelően, ha azonban időszakosan lenne alkalma a kisgazdának azok ismeretét szakemberektől elsajátítani, azt könnyen megértené és hasznát hajtó módon alkalmazná is.

Éppen azokról a gazdasági gépek szerkezetéről kellene őket felvilágosítani, a melyeknek szerkezete előttük ismeretlen, de mindegyik dolgozik vagy dolgoztat vele. Ezek közé tartozik elsősorban a cséplőgép.

A cséplőgép már ma annyira elterjedt, hogy alig van kisgazda, a ki azt terményének cséplésénél mint részes cséplőgépet igénybe ne venné; azzal választatja ki szalmás terményéből azon egész évi munkájának eredményes vagy eredménytelen gyümölcsét, a melyért egy egész évnek fáradságos munkáját és vagyonának egy részét adogatta oda, azon reményben, hogy az neki azt hálásan vissza is téríti.

Sok esetben azonban a csépléskor jut azon szomorú tapasztalatra, hogy terményének egy bizonyos hányada vagy a szalmában vagy a törekben, vagy mindkettőben maradt, a cséplőrészt azonban a géptulajdonos éppen úgy kivieszi, mintha a legjobban végezte volna munkáját, holott a cséplőrészt már egyszer a szalma és törekben maradt, másodszor még ki is kell adni, így tehát kétszeresen fizetett

azért a rossz munkáért, a melyet, ha módjában lett volna megváltoztatni, csak fele kiadásba került volna.

Hogy a kisgazdák e károsodásoktól megszabadulhassanak, gyakorlati előadásokban kell őket felvilágosítani a cséplőgép munkájáról, vagyis, hogyan kell a cséplőgépet etetni, hol és mi okok fordulnak elő, ha a szalmában vagy törekben marad a szem, hogy kell azokon segíteni, hogy az ismét jól dolgozzon és kárt ne okozzon a cséplőtetőnek.

Ha ily módon szemlélet alapján meggyőződnek a gépnek különböző szerkezeti hibáiról, amelyek tulajdonképpen munkaközben a munka következtében fordulnak elő, de sok esetben a gépkezelő figyelmét is kikerüli, azért jó, ha a gazda szintén ismeri az okokat, hogy arra a gép kezelőjét figyelmeztetheti s annak alapján, ha addig még nagyobb kavarodás nem történt, azt meg is igazíthatja.

Továbbá meg kell mutatni a kisgazdáknak, hogyan kell a cséplési munkát megvizsgálni, hogy az helyesen történik-e?

Ha mindezekre nézve a tél folyamán elméleti előadásokban, a cséplés ideje alatt pedig szemléleti uton magyarázatot fognak kapni, sokkal kevesebb lesz az a veszteség, a mely ezen a réven sokszor látatlanban a gazda kárára előfordul, s nagy részben el fog mulni azon jelenség, a mely esős ősz beálltával a szalma és tözegzaklatat, zöldelő tetejét a gazda nagy bosszúságára akkor tünteti elő, a mikor már segíteni nem lehet.

A második és fontos gépe a kisgazdának a vetőgép, de sajnos tapasztaljuk, hogy az azzal végzett munka nemcsak a kisgazdánál, de közép- és sokszor nagybirtokosainknál is a szakértelem hiányában sok károsással jár, a mely károsodás nemcsak a gép tulajdonosát, hanem az egész ország lakosságát érinti, mert azok a kis hibák holdanként 150-től 200 kiló termésvesztést okozva, a sok százezer hold vetésnél sok százezer mázsa termény hiányát idézik elő.

A cséplőgépek beszerzésénél már az eladó is azt a nótát fujja, hogy sokkal kevesebb mag kell a földbe és mégis annyit terem, mint a sok vetőmagból kézzel vetve.

A gazda leginkább ezen nagyon kedvezőnek látszó haszon eléréséből be is szerzi a vetőgépet, tudva azt, hogy a magot mind behelyezheti a földbe s az fent nem maradván, nem vesz el, s ezen indok alapján, ha vetett eddig 100 kiló magot kézzel, a vetőgéppel csak 65—70 kilót vet s mivel a magot üszög ellen be is páczolja, az megdagad, s erre a körülményre nem számítva még e kevés magnak is 10—15 százalékaival kevesebbet vet, s ha a vetése ritkásnak látszik, abban bizakodik és azzal áltatja magát, hogy van ideje, majd megbokrosodik, azt azonban már nem veszi

számításba, hogy a sarju kalászokra nem sokat számíthat, mert azt a rozsdá rendesen, mire az aratás bekövetkezik, tönkre teszi, s így csak a ritkán álló, de a sarju által még sem teljesen kifejelett kalászok termésére számíthat.

Ez az okozója leginkább az országban divó 5—6 mázsa átlag buza terméseknek.

Ha azonban a gazda tudja azt, hogy a vetőgéppel nem annyira a magmegtakarítás, hanem a magnak rendes eloszlása és a rendes földbe helyezése a főczél, továbbá rendbe tartja a vetősarukat, hogy azok rendesen egymástól egyenközű sorokat vessenek és hogyha megkoptak a vetősaruk, azokat megélesíttesse, hogy a vetőmagot a földbe rendesen behelyezhesse, ehhez még beleadja holdanként a 90—100 kiló vetőmagot, hogy anyakalászból várhassa a termést, akkor termésátlaga 2—3 métermázssal fog emelkedni.

Mindezen előhozott okok alapján merem állítani, hogy a kisgazdák körében a gazdasági gépek ismeretének terjesztésére fordított fáradság és költség a leghálásabb jövedelmező befektetés, a mely által nemcsak a kisgazdáknak, de az ország összes lakosságára kiható eredmény érhető el.

Igy van ez a többi kisebb, de ép oly fontos gazdasági gépeknél is.

Jalsoviczky János.

Dohánymag-termelés, nemesítés és — tenyésztés.

»Etwas liegt an der Art, die Gott dem Keim verleiht, Und etwas auch an der, wie du ihn wirst erziehen.« Die Weisheit des Brahmanen.

Liebig Justusnak, 1840-ben »Die Chemie in ihrer Anwendung auf Agricultur und Physiologie« címe alatt megjelent műve, mely kizárólag a gazdaságilag hasznosítás alá vett állati és növényi szervezetek táplálkozási folyamataival foglalkozik, oly mély tudással és világos elmével, de kivált, az addig érvényben állott tapasztalati uton nyert tanokkal szemben, rendkívüli élel volt megírva, hogy korszavot alkotva, a mezőgazdaság tudományával és gyakorlatával foglalkozók munkásságának, hosszú évtizedekre kitartó, manapság is tartó, bő tápot nyújtott.

Elmélete körül, úgy mellette, mint ellene, kezdetben nagy vita keletkezett, mint nyomban még annál is nagyobb kísérletezési munkásság követett, mely ismereteinket a növény táplálkozási és trágyázási terén, ugyan óriási léptekkel vitte előbbre, egyszersmind azonban annyira lekötötte a gazdasági problémákkal foglalkozók munkáját, hogy egyébként, a gazdaság jövedelmezőségére majdnem ugyanolyan horderejű kérdések fejtegetése és előbbre-

TÁRCZA.

Japán állattenyésztése.

Japán mezőgazdaságában az állattenyésztés eddig alárendelt szerepet játszott.

A főok abban keresendő, hogy a talaj művelés és növénytermelésnél ugyszólván csak a komposzt-trágya, és nem az istállótrágya játssza ott a főszerepet, viszont sem a tej, de még a huszfogyasztás is a nép szélesebb rétegeiben ugyszólván ismeretlenek.

Óriási területek miután, mint említém, a istállótrágya még a föld hizlalására alig alkalmaztatik, miveletlenek. A hegyoldalakon óriási füvek nőnek, de oly keménységűek, hogy még a juhok sem kellene, Összel e száraz füveket egyszerűen a japánok felgyűjtik vagy pedig szecskázva a komposzt-trágya közé keverik. Pedig Japánnak egy

nagy része a löhere és más takarmányneműek termelésére kiválóan alkalmas lenne.

A lezajlott háború és annak győzelmi mámorja azonban nem fogta el ezen életrevaló népet, hanem inkább arra törekszik, hogy hazájában minden irányban consolidált állapotokat teremtsen. Így a földművelés és azzal kapcsolatos állattenyésztés fejlesztése is megfogja majd hozni gyümölcsét.

A lótenyésztés, főleg a hadseregellátás és teherhordó állatok nevelésében csucsosodik ki. Az igavonó állatok tenyésztésének irányzata még gyermekéveit éli. De újabban a Percheron segédkezése folytán ez is nagy előhaladást mutat. Ez a lófajta vált be Japánban leginkább és szántásra újabban — kiválóan bevált.

Ménesekeket és méntelepeket Japánban már találunk és az istállók európai minták szerint készültek és az állatok felnevelése és gondozása minden tekintetben kifogástalanok.

Ezen méntelepek a köztenyésztés előmozdítása céljából alakítottak.

Japán északi vidékén előforduló kis belöldi lovakat, mert a hadsereg háttas lovai ezekből kerülnek ki, részben angol telivér és arabok keresztezésével fejlesztetnek. De azonkívül behozott Japán magának Orosz Orloff, Hackney, Berber és amerikai ügetőket is.

Természetesen a kezdet stádiumában a különféle keresztezések inkább többféle próbák megejtésére irányulnak, melyekből azután a legjobb irányzat lesz fentartandó.

A keresztezések, melyek mint említém, próbákul szolgálnak, eddig nem igen váltak be. Magas lábak, rövid hát, de csontelfinomódásuk jellemzik az ivadékokat.

Az Ou és Iwatt-Ken vidékekről kerülnek ki a legjobb japán lovak, mely tartományok eddig a hadsereget ellátták. — Jellemzik őket a rövid lábuk, igen mély mel-

olcsó árak!

Ganz és Társa, Hofherr és Schrantz felsőmagyarországi vezérképviselői.

Gőzekealkatrészek, ekevasak, acél- és fémalalkatrészek, gőzkesodrony-kötelek. Sack-rendszerű ekerészletek, ekevasak, kormányok, mindenféle gazdasági gépek. Kazánkovács munkák. Új tűzszekrények. Malomberendezések. Diesel-, szivógáz-, benzin-motorok.

Szilágyi és Diskant gépgyára Miskolcz.

Pontos kiszolgálás!

vitele hosszú időn át teljesen háttérbe szorult vagy egyáltalán parlagon maradt.

És csak az újabb idők kutatóinak érdeme, hogy a növénytermelés elméletének ezen egyoldalú fejlődésével — melynek különben a talaj tulajdonsága és a rajta termelt növényanyag minősége és mennyisége között létező viszonylatnak bő ismeretét köszönhetjük, — párhuzamosan a többi termelési tényező is, gondos megfigyelés és vizsgálat tárgyává tétetett. És kitűnt, hogy nemcsak a termőtalaj tápanyaggazdagsága az egyedüli mérvadó, a hozam nagyságára, hanem, hogy a talaj physikai állapota (megmunkáltságának minősége, érettsége stb.), a növény physiologiai fejlődése a rendelkezésére álló világosság, meleg és nedvességhez képest, főleg pedig, a *termelt növény faji jellegében fekvő tényező*, nem csekélyebb befolyással bír a termés értékére, más szavakkal kifejezve: a gazda működésének sikeres eredményére, mint akárcsak a legtekintélyesebb talajművelés, vagy a legbusásabb trágyázás.

Annak fejtegetése, hogy mily eljárások és eszközök segítségével irányíthatók illetőleg használhatók ezen természetadta tényezők, a dohánytermelés minőségének javítása és mennyiségének emelése érdekében, az ez alkalommal kitűzött feladatától távol esik és csak arra szoritkozom, hogy néhány rövid megjegyzéssel, a dohánymag észszerű termelésében, — nemesítésében és — tenyésztésében rejlő nagy előnyökre utaljak; egyszersmind ezen, a dohánymag értékesebbé tételét célzó eljárások ismertetését, amennyire az egy újságcikkeknek szűk keretében lehetséges, nyújtsam.

Mielőtt azonban az elibém tűzött tárgy részletéről szólanék egy megjegyzéssel élek: közléseim általánosan és rég ismert elvek és szabályok ismétlésénél nem egyebek. Hogy gyakorlati alkalmazásuk mikor és hol ajánlatos, vagy mily eltérés és megszorítás, esetleg módosítás alá vonandók, az egyes különleges esetek adott körülményeihez képest, az egyedül a dohánytermelő szaktudása és tapasztalati érzékéből kifolyó elhatározásaitól függ. Ezekben általános érvényű utasításokat, tanácsokat az illető gazdaságon kívül álló másnak nem adhat. Ily feladatokkal szemben a dohánytermelő saját észére, saját ismereteinek használatára van utalva. Miért? Mert azon feltételek megítélésére, melyeknél egyik vagy másik elv vagy szabály helyesen alkalmazható, — hatályát veszti, — esetleg az óhajtott eredménynek ellenkező hatást idézhet elő, — mindenkor csak, a termelő dohányfajjal különböző és sokféle igényeivel, talajának művelési, trágyázási stb. állapotával, egy szóval, gazdasági cselekvési képességével egyedül ismerős és a termelési hely meteorologiai viszo-

nyairól leginkább tájékozott dohánytermelő illetékes.

I. Dohánymag termelésünk multja.

Éven'te megújuló rendeletek parancsoló, újságcikkek oktató módban unos-íntig foglalkoztak annak hangoztatásával, hogy csupán és egyedül, csak a «fajtiszta dohánymag» használata ajánlatos, ellenben a megszokottá vált gondatlan magszedés gyakorlatának továbbfentartása, a veszedelem egész sorozatát hordja méhében. Tiszta igazat hirdettek. És mégis, a dohánytermeléssel foglalkozók legtöbbje előtt titok nem maradt, hogy a hirdett igaz tény helyett csak látszatot nyújtó tetszetős szólamnál, üres fogalomnál egy szóval: életnélküli alakiságnál nem egyéb. Tanuskodik e mellett, hogy az akármely elnevezés alatt ismert hazai dohányfajnak »eredeti típusát«, még ma sem ismerjük, vagy ha elődeink ismerték is, ugy ezen ismeret a dohánytermelők fajtenyésztési — érthetőbben kifejezve fajfentartási igyekezetének hiánya, másrészt az elfajzást előidéző tényezők folytonos behatása mellett időközben olyanynyira veszendőbe ment, hogy az eredeti faj alakja és tulajdonságai ismeretéből miránk már csak igen kevés, vagy éppen semmi sem maradt.

A mit állítólag ismerünk, az is csak egy dohánytermelési hely, körzet, vagy terület anyagának zömét képező, »tájfajának«, de semmiesetre sem, egy, átöröklési képességében megállapodott (constáns) fajnak felel meg. Már pedig, ha a »fajtiszta« dohánytő hiánya elvitázhatatlan tény képez, ugyan, mi módon volt lehetséges a »fajtiszta« dohánymag használatát komolyan ajánlani.

Ezen kérdésre a válasz talán a sibyllai könyvek egyikében foglaltatott, de azok köztudomás szerint, sajnos, a lángok martalékává lettek.

Már most kérde, hogy a megközelítőleg egységes magyarországi dohány (táj) fajták tisztasága is miként mehetett teljesen veszendőbe, (mert ilyenről sem rendelkezünk), az adandó felelet alig ütközik nehézségbe, sőt elég egyszerű. Ugyanis, ép ugy mint az eredeti, ugy az egyes dohánytájfajták tipikus jellegének céltudatos fenntartására is ügyet mindez ideig senki sem vetett. Nem pedig azért, mert a nagy munka terhével járó igyekezetnek gyümölcsét élvezni, a fennállott és a jelenben is csak némileg javult termelési — közállapotok miatt bárkinek is, alkalma alig lett volna. Különb, számos mellékkörülmény is segítette előbbre a dohányfajták nagymérvű elváltozását. Így — csak néhányat említek. — alig van más gazdaságilag művelt növény, mely elegendő (korcs) fajta létesülésre oly nagy hajlammal bírna, mint a dohány; az elegyfajtvává átváltozott dohány termékenységét igen

sok esetben nem veszíti el, meddővé nem válik. Minek következménye az, hogy a korcs jellegnek fenntartását, talán terjedését is (?) a megújuló generációk teljesítik; a termőhely talaj és éghajlati viszonyainak (külső tényezők) átalakító befolyása, a más vidékről származott magból termelt dohányra; stb. mindmegannyi tényező, mely a dohányfaj eredeti jellegének áthasonlását, a leghatározottabb módon és mérvben elősegítették.

A magyarországi dohányfajtáknál tapasztalt teljes elfajzást mégis leginkább annak kell tulajdonítanunk, hogy a jövő dohánytermelés előállításához szükséges magmennyiség biztosítása, eddig egyedül és kizárólag, a dohányfeleskertes feladatának tekintetett. Ennek okai pedig abban rejlenek:

hogy a magkérdés sikeres megoldásának messze kiható jelentősége a nyerendő tiszta jövedelem nagyságára ez ideig csak igen csekély számú dohánytermelőnél, vagy a dohánytermelés elméletével foglalkozónál vált élő tudattá;

hogy ez ideig, még a legtöbb kellek (tőke, munkaerő és szakértelem) híjjával voltunk, melyek a dohány külterjes, vagyis tömegtermeléséről a belterjes, vagyis a minőség szerinti termeléshez való áttérést, a dohánytermelővel szemben alkalmazott észszerű utasítás, sőt szükség esetén, kényszer alapján is, lehetővé tették volna;

hogy a dohánytermelő gazdaságának ezen ágazatából nyerendő bevétel fele részére (vált dohánytermelő állítása szerint ma már csupán 1/3-ára) tarthatván csak igényt, az avval járó terhek mellőzésére vagy legalább is megosztására törekedett. Mit legegyszerűbben ugy vélt elérhetni, hogy a dohányoskerteszt avatta fel a dohányművelés sajátos munkái fölött, »kizárólagos« szaktekintélynek.

A ki már most tapasztalásból tudja, mily tudatlan, makacs, minden ujtást ellenző, életviszonyaival elégedetlen, gyakori visszaélés miatt méltán gyanakvó és fegyelmet alig ismerő munkás a dohánykertész, — másrészt, hogy a gazdaságilag termelt növények magkérdésének csak némileg is kielégítő megoldására, illetőleg mai fejlődöttségéig, mily nagymérvű, lelkiismeretes és pontos munkát vett igénybe, mely csak megbízható, kötelességtudó és kivált e célra szakképzett egyénektől volt teljesíthető, miután annak minden egyes része, fogása ugy egymagában, mint összességében, elsőrendű minőségű munkát feltételezett, annak kételyei sem lehetnek, hogy a dohánymag termelésénél követett eddigi eljárás és oly avatatlan kezekre, mint dohányoskertészekre való bizás, mily balsikernek volt előidézője.

Kinek módjában még nem állott a dohánybeváltás alkalmával egyes körzetek termés-

lek és széles szügyek, kissé lejtős far hosszú, de jó izomzatú háta és kitűnő paták. Téli háború viselésére ennél edzettebb és jobb lovak elképzelhetetlenek.

A szarvasmarhatenyésztés, mint fentebb jellem, a tej- és husfogyasztás csekély volta miatt nem terjed eléggé. A nehéz belföldi szarvasmarhák inkább teherhordozás, mint igavonásra használhatók. A japán szarvasmarha típusa a Shorthornra emlékeztet. Kitűnő egyenes és jó izomzatú háttal bír, a medence négyzetes, a lábak rövidek és erős csontozatúak. A fej, valamint a szarvak és szarvállások a Shorthornéval ugyszólván teljesen megegyeznek. A szín a fekete v. sötétvörös. A kifejlett bika súlya 14—15 mm. A járás igen lassu, nehézkes, de a háton nagy súlyokat bír továbbítani.

A regenerálás Amerikából hozattak a Japánok tejelő hollandiakat és husfejlesztésre devonshierokat, de mivelhogy az utób-

biak be nem váltak a schwyzi és algauira tértek át, melyek azután kitűnő hatást gyakoroltak a japán szarvasmarhatenyésztésre. A császári tejgazdaság Tokióban csupa nehéz, de jó tejelő marhával bír. Az ország belsejében a tenyésztés csak lassan terjed mert megismételek, hogy a növényhulladékok, de magában a takarmányok nagyrésze is a konservatív japáni által csak a komposzt-készítésre használtatik fel, a tej- és husfogyasztás pedig igen csekély.

A juhtenyésztés sem halad valami rohamlépésekkel előre. — A császári ménésben Schimosában van egy kis Rambouillet nyáj, melynek juhait a közép nagyság jellemzi. Gyapja teljesen nyílt, de különben jó, de a juhok tovatenyésztésre ellentálló képességük miatt alkalmasaknak bizonyultak. Az Ausztráliából hozott juhok semmiképen sem váltak be. Északon az Aamori vidéken azonban egy Angliából hozott shrophire nyáj jól be-

vált. Testben ugyan határozottan kisebbdedt, de a test jellege egyebekben mély és zömök maradt. Ujabbán friz-juhnyájak importáltak, a melyek a japániak kívánságainak ugylátszik, a legjobban megfelelnek és keresztezésekre igen alkalmasak.

Japán állattenyésztésének előbbrevitele és fejlődésének legnagyobb gátlója azonban a földművelő nép konservativismusában kulminál, mely az idegen kultúrát nem kedveli és a több évszázados primitív földművelési módszereken változtatni alig kíván.

De más idők járnak és más szelek fujnak Japánban is, amióta a maroknyi nép a hatalmas Orosz birodalmat a nagyhatalmak lejtőjéről lezökkenettette. Minden kulturálamba elküldi Japán fiait tanulni és kétségtelen, hogy földművelése rövidebb idő alatt, mint gondolnók, hatalmas átalakuson fog átmenni.

— F —

Szivattyúk és Mérlegek

Különlegességi gyár:

GARVENSWERKE

Központi igazgatás:

Bécs, II., Handelsqual No. 130.

Városi mintaraktár. Garvens W.

Bécs, I., Schwarzenbergstr.

anyagának átlag jellegét megfigyelni, annak fogalma sincs arról, hogy mi minden terem és jut »dohány« elnevezés alatt a jövedék rak-táraiba. Abban, kidomborodó faji jellegét, megközelítő levélnagyságot, egyenletes érettségi fokot és számos más egyéb, a dohány-értékét nagyon közel érintő, sőt feltételező tulajdonságoknak összhangját, bárki is hiába keresi. Pedig mi sem lenne kívánatosabb, mint hogy egy körzetnek, hasonló talaj és éghajlati viszonyai mellett, »tiszai«, »szamosháti« »rózsa« vagy bármi más fajta elnevezés alatt termelt dohányja, ha nem is teljesen egyöntetű, ugy legalább egymástól oly annyira el nem térő tulajdonságokkal kerülne a termelő kezéből a jövedékébe.

Előző soraim nem új, hanem rég tapasztalt visszás állapotoknak képét nyújtották, melyeknek ideje a jelenkor követelményeivel szemben már betelt és azokon száz és egy okból változtatni mellőzhetetlen szükségé vált.

II. Dohánymag termelésünk jelene.

A dohánymag termelés dolgában a múltól nagyban eltérő jelenségekről szólni ez idő szerint sem igen lehet. Mert a mi csekély haladás észlelhető, az egyébből nem áll, mint egyrészt a baj felismerésből kiinduló jó szándékból, hogy annak valami módon eleje vé- tessék, másrészt azon magtermelési kísérletek-

változás tünetei oly mérvűek és általánosak, hogy a tájfajtáinkról alkotott fogalmunk és az azok elnevezése alatt termelt dohányok azonossága már csak mese számba megy.

Pedig, a míg a dohánymagtermelés egy tisztán látott és így határozott cél (t. i. az eddiginél jobb, tulajdonságaival használhatóbbá — értékesebbé vált dohány termelése) elérésére irányítva nem lesz, — az, az elmélet és tapasztalat útján nyert helyes elvek figyelmen kívül hagyásával folytatódik — és az ezek szerint eleve megállapítandó eljárásnak egész teljességében való keresztülvitelénél, a nélkülözhetetlen céltudatos szigor és lelkiismeret mellőztetni fog, mindaddig egy némileg is kielégítő eredményre számítani nem vagyunk jogosultak. E téren bármi jó szándékkal, de féltudással, féleszközökkel, nyomatékos akarat nyilvánulás és annak érvényt szerző erő nélkül sikert elérni, a lehetetlenséggel határos.

Nem akarok hosszadalmas lenni és csak futólag érintve említem fel, hogy igen kevés dohánymagtermelő előtt ismeretesek a dohánymag termeléssel járó rendkívüli nehézségek, ha »jobb, értékesebb« mag termelése, előállítása a kitűzött cél. Azért nagy tévedésnek és igen költséges hibának tartottam mindég, ha a dohánymag termelésről az állított, hogy kivitele egyszerű s így a gyakorlatban is könnyen foganatosítható. Egyszerű és

»Welger-féle« szalmaprés-kazalozók kizárólagos gyártási jogát a magyar szent korona országainak területére nézve megszerezze és így módot nyújtson gazdaközönségünknek, hogy ezen hasznos eszközt a német eredetivel teljesen azonos minőségben, hazai gyártmányban, — a netán már külföldről importált darabokhoz esetleg szükséges pótrészeket pedig ugyancsak a legrövidebb uton itthon szerezhesse be.

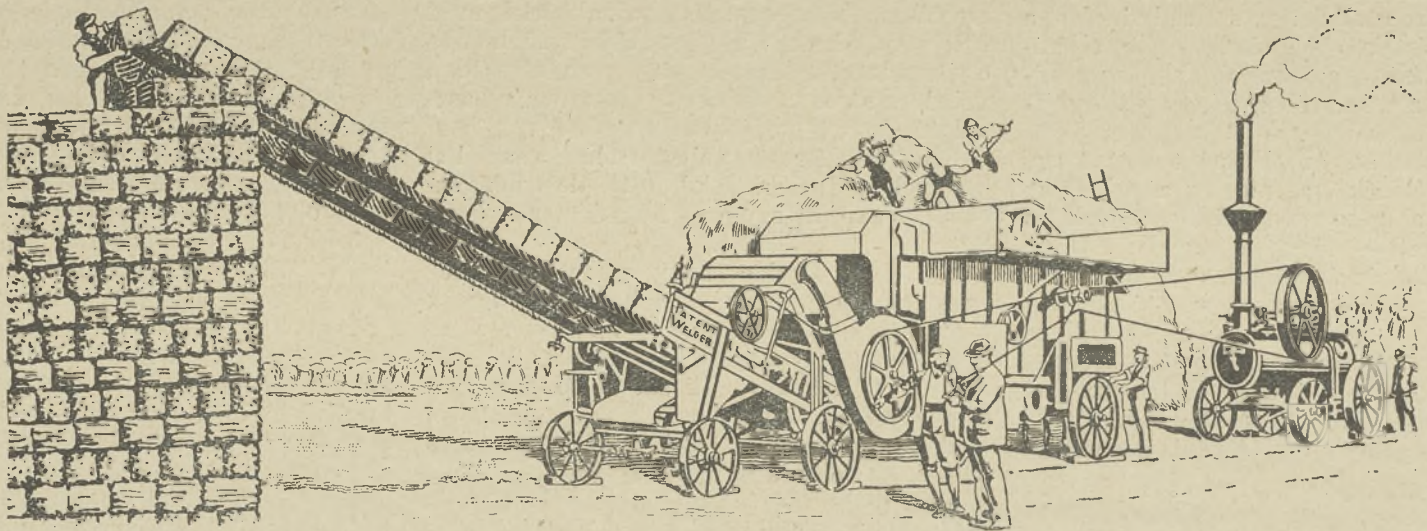
A »Welger-féle« önműködően kötöző és kazalozó-szalmaprés minden kezelőszemélyzet nélkül, teljesen automatikusan működik.

A garat- és szalmacsusztató-asztal kivételével az egész szerkezet tisztán aczéلبől és vasból készül, minélfogva tartós.

Sulya csekély, járókerekei magasak és szélesek, tehát könnyen szállítható.

A rövid szerkezet lehetővé teszi a legszűkebb helyen, esetleg pajtabejárónál való alkalmazását.

A szabadalmazott rézsütös-szerkezet azt a nagy előnyt nyújtja, hogy a préselt bálákat (szalmakötegeket) maga a gép tetszésszerű magasságba tolja. Tehát a mellett, hogy egyúttal az elevátor munkáját is elvégzi, azáltal, hogy szerkezete nem vízszintes, hanem rézsütös (magasba nyuló), a bálók továbbításához jóval kevesebb erőt igényel (más szerkezetűeknél a bálók pályája szög alakú —, tehát megtörik) és így a »Welger-féle« szaba-

74-ik ábra. Az első magyar gazdasági gépgyár Welger-féle teljesen önműködően kötöző szalmaprés-elevátor a működésben.

ból, melyek 1899. év óta a debreceni m. kir. dohánymagtermelési-kísérleti állomás telepén, vagy annak közbejöttével előre megállapított termelési terv és ellenőrzés mellett, más helyeken dohánymagtermelők által végeztek és melyek eredménye a »Kísérletügyi közlemények« egyes füzetekben láttak napvilágot.

Röviden szólva minden tekintetben még a kezdet kezdeténél tartunk. Sem a dohánymag termelés javítását célzó mód, eszköz és eljárás felett kialakult nézettel nem birunk, sem a kísérleti állomás eredményeinek hatását, értékét, a gyakorlati dohánymagtermelés terére való átvitelét, továbbfejlesztését, avagy beigazolását nem tapasztaljuk.

Miután eredeti »fajtiszta« dohánymagot s így annak magjával sem rendelkezünk, mindnyájunkat közelről az a kérdés érdekel, hogy a megközelítőleg egységes magyarországi dohánymagfajták tisztasága dolgában ugyanis, hogy állunk? Őszintén szólva — csehül. Ezeknél is az elfajzás okozta át-

könnyen foganatosítható a régi nyomon járva, — ellenben komplikált és nem csekély nehézség leküzdését igénylő attól a perctől kezdve, a melytől komoly eredmény elérésére és nem csak látszatra dolgozunk.

(Folytatása következik.)

Dumtsa Sándor.

A Welger-féle teljesen önműködően kötöző szalmaprés-elevátor.

A mindinkább rosszabbodó munkásviszonyok hatása alatt szalmaprés-elevátorok iránt általában, de különösen az önműködően kötöző kazalozó-szalmaprések iránt — azoknak szembeötlő nagy előnyei folytán — fokozottabb mértékben mutatkozó érdeklődés arra indította az Első magyar gazdasági gépgyár igazgatóságát, hogy a Németországban már is nagy elterjedésnek örvendő, a »Deutsche Landwirtschaftliche Gesellschaft« által Berlinben rendezett versenyen hosszabb próba után az I. díjjal kitüntetett, szabadalmazott

dalmazott szalmaprés-elevátorok alkalmazásánál elesik az a hátrány, hogy a cséplésnél annakelőtte alkalmazásban volt mozgonyt nagyobbra kicserélni, vagy legalább is hajtóerejét fokozni kelljen.

A »Welger-féle« szalmaprés-elevátor bármely gyártmányú és nagyságu cséplőgéphez alkalmazható.

A gép munkaképessége igen nagy, úgy hogy mindazt a szalmát, amit egy legnagyobb teljesítményű cséplő kicsépel, tuleröltetés nélkül feldolgozza.

A bálók nagysága 10—40 kg. sulyig tetszés szerint szabályozható.

A bálók még a leghosszabb szalmánál is simán elválasztva kerülnek ki a gépből, miután egy e célra szolgáló külön szabadalmazott készülék a kötés pillanatában a betóduló szalmát visszatartja és ily módon elhárítatik azon — más szerkezeteknél, különösen hosszú szalmánál tapasztalható — hátrány, hogy az egymásba nyuló szálak összefonódása miatt a bálákat utóbb sarlóval kell széjjelválasztani.

**BENZINMOTOROK, GŐZLOKOMOBILOK, UTIMOZDONYOK, GŐZ-
CSÉPLŐGÉPEK, ARATÓGÉPEK, „LOSONCZI DRILL“ VETŐGÉPEK,
RESICZAI ACZÉLEKÉK, TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.**

KIVÁNATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST

V. VÁCZI-KÖRUT 32.

Maga a kötőszerkezet rendkívül egyszerű és éppen ezért a legmegbízhatóbb. Az ily készülékek általában igen komplikált, kényes szerkezetűek és gyakori fennakadásuk s gyors elkopásuk által sokszor megakasztják az üzemet. Ezzel szemben a »Welger-féle« kötözőszerkezet a legnagyobb mértékben üzembiztos; kopása elenyészően csekély, mert percenként körülbelül csak háromszor köt, míg például egy kévevőtőnek ugyanezen idő alatt tizenöt-ször kell kötöznie. Egyébként a prés tői feles óvatosságból kézi kötésre is be vannak rendezve és így ha valamikor mégis elromlanék a kötőszerkezet valamely része, addig, míg az pótolva lesz, a kötözés — úgy, mint más préseknél állandóan, itt átmenetileg — mindenkor kézzel is végezhető, tehát e miatt zavaroktól egyáltalában nem kell tartani.

Ha a kötő-zsineg elszakadna, vagy elfogy a gombolyag, az új fonál minden fennakadás nélkül, egy pillanat alatt bárki által befűzhető, úgy hogy már a következő bál ismét rendesen kötözve kerül ki a gépből.

A kötőfonal-szükséglet kétszeri kötözés mellett naponta körülbelül 9—10 koronára rug, tehát jóval kevesebbre, mint más szalmasajtóknál, melyeknél kézzel kötöznek. Utóbbiaknál azonfelül még 1—2 munkás szükséges a

ható; aránytalanul megkönnyíti a szalmának elfuvarozását és ott, a hol a szalmának értéke van, annak jobb megőrzését, a szerű rendben tartását és az adagolás ellenőrzését!

Az előbbieken ismertetett »Welger-féle« szalmaprés-elevátor újabb igen czélszerű találmánnyal tökéletesbített, melyet külön említünk fel, minthogy az csak oly gazdaságok számára bir különös fontossággal, a hol a töreknek azonnali elszállítása, avagy a szalma közé való vegyítése, tehát a szalmával együtt való kazalozása — úgy, mint sok helyütt Németországban — kívánatosnak tartatik. Ezen találmány egy a »Welger-féle« szalmaprés-elevátorra mindenkor könnyűszerrel ráerősíthető és épp úgy bármikor eltávolítható vagy működésen kívül helyezhető »fújtató-készülék«, melynek segítségével az összes törek egy csővezetéken át felszivatik és — elszállítás esetén — autamatic bármely járműre bocsátható, vagy — ha a szalma közé vegyítése kívánatik — a szalmaprés garatjába vezetetik és így egyenletesen a szalma közé kevertetvén, azzal együtt bálókba préselve a kazalra jut. Ezen szívó- és fújtató-készülék alkalmazásához semminemű külön hajtómű, sem szij nem szükséges; nincsenek rajta kerekek, sem perselyek, tehát alig van kopásnak kitéve. Mint értékes újítás, maga ezen igénytelen készülék a D. L. G. berlinschönebergi kiál-

gyéiben nemcsak a közép és nagy birtokokon használnak műtrágyát, hanem a kisgazdák közül is nagyon sok olyannal találkozunk, a ki a rozsot, vagy buzát nem veti el másképp, csakis műtrágyával. Tapasztalatból tudom, hogy a kisgazdák jó része a műtrágyát nem alkalmazza okszerűen, de mégis látja hatását, épen ezért évről-évre vásárolja azt. A legtöbb helyen egyszerűen csak beboronálják a Thomassalakot, vagy szuperfoszfátot, míg más helyen már megtanulták azt, hogy a foszforsav trágyák hatása biztosabb lesz, ha vetőszántás előtt szórják el a földre.

Bizonyos, hogy a csapadéokban nem szükölködő vidékek gazdái a műtrágyákat sikeresebben alkalmazhatják, de az alábbiakban kimutatjuk azt, hogy a műtrágyák az Alföld száraz éghajlata alatt is érvényesülnek.

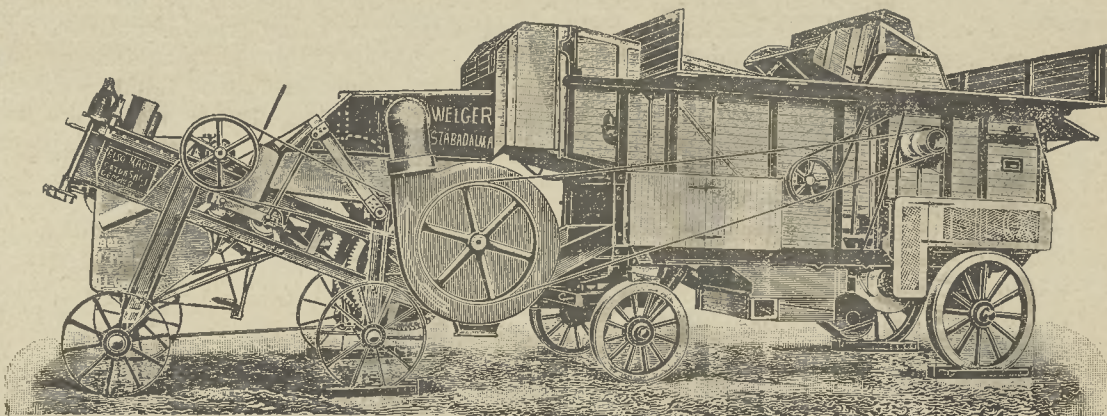
Két rozsműtrágyázási kísérlet eredményeit ismertetjük, igaz hogy a kettő teljesen különbözik egymástól, de épen a kísérletek eltérő volta tanulságos.

Az egyik kísérlet Bánkuton (Aradmegyében) állítottatott be. A műtrágyák tengeri alá adattak, de a tengerinél jóformán semmi hatás sem látszott, és a termésekben sem mutatkozott különbség.

A tengeri után rozs vettetett és a kikelt rozs vetésnél az egyes parcellák között már messziről szembeötölő különbségek mutatkoztak. Az egyes parcellák között éles határok

75-ik ábra. A Welger-féle szalmaprés-elevátor.

76-ik ábra. A Welger-féle szalmaprés-elevátor összekapcsolása cséplő-szekrényvel.

kezeléshez, a kiknek, hogy csak valamennyire megbízható munkát végezzenek, némileg betanítva és gyakorolva kell lenniök, de akik ott, a hol a cséplés az őszi időre nyulik (pl. lóhereséplésnél), hűvös időben, dermedt ujjakkal egyáltalában alig dolgozhatnak.

Ily szembeötölő előnyök mellett nem messze van az idő, a mikor közönséges elevátorok, de kézikötésű szalmaprések is, mint tulhaladt, elavult dolgok, figyelembe sem fognak vétetni. A »Welger-féle« készülék egyesíti magában a szalmaprést, kötözőgépet és kazalozót; nélkülözhetővé tesz 6—8 felnőt munkást, lehetővé teszi a szüntelen, állandó szapora cséplési munkát; megtakarít helyet, miután a préselt kötegekből rakott kazalba 3-szor annyi szalma helyezhető el; időt is takarít, minthogy különösen ott, a hol a keresztek egyenesen a cséplőbe hordatnak, a garnitura gyakori állítása feleslegessé válik; csökkenti a tűzveszélyt, mert a bálókba préselt szalma nehezebben gyullad és mindenesetre könnyebben olt-

lításán külön a kiállítási nagy eredméllett kitüntetve.

A »Welger-féle« szabadalmazott önműködően kötöző szalmaprés-elevátor csomagolva és teljesen felszerelve, megtoldható kazalozó-vályuval és támasztórudakkal, 6, 8 és 10 lóerejű cséplőkészletekhez, súlya körülbelül 3600 kg. ára 3700 korona.

Welger-féle szab. önműködően kötöző készülék 500 korona. Összesen 4200 korona.

A törek-fújtató-készülék külön 300 korona.

Rozsműtrágyázási kísérletek.

Hazai tapasztalataink szerint a műtrágyázást legbiztosabban meghálálják az őszi gabonafélék, és pedig az őszi buza és őszi rozs. Az őszi gabonafélék tenyészideje hosszulván, ezen idő alatt a műtrágyákat felhasználhatják, másrészt pedig ősszel és télen rendszerint szokott annyi csapadék lenni, hogy a műtrágyák feloldódnak. Dunántul nyugati me-

már ősszel látszottak és az egész tenyészidő alatt folyton kiváltak a trágyás parcellák. A műtrágyázott rozs állandóan üdébb színű volt, kalászat 3—4 nappal hamarabb kihányta mint trágyázatlan és beérése is hamarabb következett be.

A kísérlet tervezetét és a katasztrális holdankénti terméseket a következő összeállítás tünteti fel.

Kat. holdankénti műtrágya mennyisége:	Szalma-termes: keresztkgr	Szem-termes: kgr	Hl súly: kgr.
1. parcz. trágyázatlan	23.5	936	71
2. » 300 kgr. Thomassalak és 75 kgr káli	34.1	1285	72
3. parcz. 300 kgr. Thomassalak + 75 kgr káli + 80 kgr chilisalétrom	33.4	1457	72.5

A terméseredményekből határozottan megállapítható, hogy a rozs a műtrágyázást nagyon is meghálálta. A Thomassalak és

FONTOS UJDONSÁG! 7—8 munkás megtakarítható!

Szabad. Welger-féle teljesen önműködően kötöző

szalmaprés-elevátor.

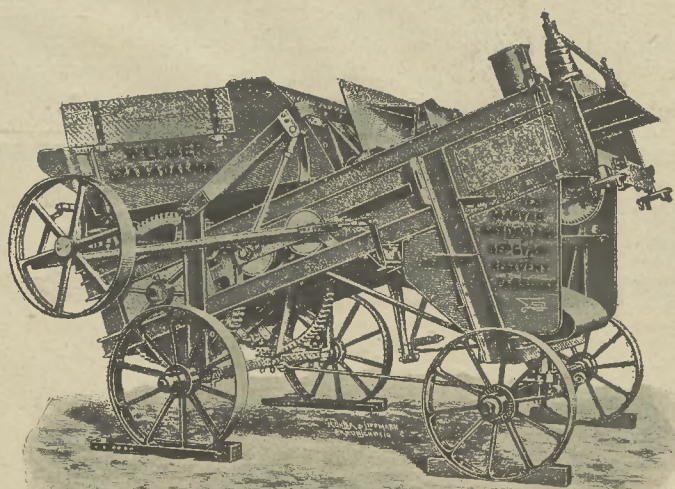
A meglévő mozgony változatlan használata mellett minden cséplőhöz alkalmazható! Összehasonlíthatatlanul czélszerűbb minden más szerkezetnél. A kizárólagos gyártási jog tulajdonosa a magyar korona országaira nézve az

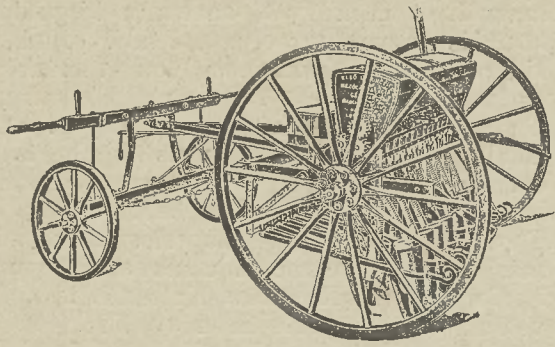
Első Magyar Gazdasági Gépgyár R.-T.

Budapest, VI. kerület, Váci-út 19. szám.

PROSPEKTUS KAPHATÓ!

PROSPEKTUS KAPHATÓ!

A legjobb vetőgép

a szab. „LOSONCZI DRILL”

Magyar gyártmány!

Magyar gyártmány!

Árajánlatokkal és árjegyzékekkel szívesen szolgál

a magy. kir. államvasutak gépgyárának vezérigazgatója, Budapest

V. kerület, Váci-körút 32. szám.

kálitragya 349 kgr terméstartalommal eredményezett, míg a Thomassalak + káli + chilisalétrom 521 kgr terméstartommal fizette meg a trágyázás költségét. Természetesen a kísérletező, vagy műtrágyát alkalmazó gazdának nem csupán a terméstartomlatot kell tekintenie, hanem azt, hogy a műtrágyázás folytán előállott terméstartomlat értéke nagyobb-e mint a műtrágya beszerzési ára.

Ha a Thomassalaknak métermézsánskénti árát Bánkutra szállítva 9 koronába vesszük fel, a kálitragyáét 12,5, a chilisalétromét pedig 32 koronába, akkor a műtrágyát a lehető legmagasabb összeggel értékeljük. A második parcellának trágyázási költsége 36 koronára tehető, ezzel szemben a terméstartomlat 349 kgr-t tett ki. Ha 100 kgr rozsot csak 16 koronába számítunk, akkor 349 kgr terméstartomlat értéke 56 koronát tesz ki, vagyis a Thomassalak és kálitragya holdankint 20 korona jövedelmet adott.

Ismeretes, hogy a chilisalétrom nagyobb mérvű használatának legnagyobb akadályát a chilisalétrom szerfölött magas ára képezi. Bánkuton a harmadik parcellára, azaz egy kat. holdra 80 kgr chilisalétrom adatott a 300 kgr Thomassalak és 75 kgr kálitragyán kívül. Ezen parcellának trágyázási költsége 62 koronát tett ki, de viszont a terméstartomlat 521 kgr volt. Az 521 kgr rozs értéke szintén 16 koronával számítva métermézsánsként — 83 koronát képvisel, így a Thomassalak + káli + chilisalétrom alkalmazása is jövedelmmel járt, még pedig holdankint 21 korona tiszta hasznot adott. Számításunk annál realisabb, mert a műtrágyát a legmagasabb árban értékeltük, míg a rozsot csak közepes értékben vettük fel. Számításunkon kívül hagyjuk azonban a szalmatermés-többlet értékét, viszont azt sem vettük fel, hogy a jelen esetben a műtrágyától feltétlenül utóhatást is várhatunk.

Ezen kísérlet ismertetésével kapcsolatban nem állítjuk azt, hogy a rozs mindenhol hasonlóan nagy terméstartomlatot fizeti meg a műtrágyázást, de viszont azt mondhatjuk, hogy a rozs műtrágyázása a legtöbb helyen jövedelmező lesz azért, mert a rozs hosszú tenyészideje alatt a műtrágyát legjobban felveheti.

Bánkuton nemesak terméstartomlatot adott a műtrágya, hanem a rozs minőségét is javította, a mennyiben a műtrágyázott parcellákon termelt rozs hektoliter sulya 1, illetve 1,5 kgral nagyobb volt, mint a trágyázatlan rozsé. A foszforsavtrágyák hatása abban is nyilvánult, hogy a trágyázott rozs néhány nappal korábban érett meg. Azt, hogy hazánkban a gabonaféléknek korai érése szintén nem megvetendő dolog, bővebben nem szükséges indokolni.

Egyedül műtrágyákkal növelni a rozs termését csak oly helyeken lehet, a hol a talaj

megjelelő időközökben istállótrágyát is kap, vagy pedig nitrogénben nem szűkölködik. Sovány homokon is növelhető ugyan műtrágyákkal a rozs termése, de csak rövid ideig és ily talajokon a műtrágyázás többnyire rizikóval jár. Az istállótrágya hiánya azonban nem lehet akadálya a műtrágyák használatának, mert e bajon is lehet segíteni, ha az istállótrágya helyett zöldtrágyázást alkalmazunk műtrágyákkal kombinálva.

Az országos növénytermelési kísérleti állomás által létesített nyirencsenci kísérleti téren az 1906/7-ik évben zöldtrágyával kombinált műtrágyázási kísérlet végeztetett. Egy négy holdas tábla 4 részre osztott, az első és harmadik parcella trágyázatlan maradt, illetve ugaroltatott, a második és negyedik parcella 250 kgr Thomassalak + 75 kgr kálitragyával megtrágyázott, azonkívül fehérmagvú csillagfürttel bevetetett, a mely csillagfürt azután mint zöldtrágya alászántott. Nyirencsencsen tehát kálifoszfáttal kombinált zöldtrágyázás hatásának megállapítása képezte a kísérlet tulajdonképeni célját.

A katasztrális holdankinti termés eredményeket az alábbi kimutatás tünteti fel:

Trágyázás neve	Szalma- termés kereszt	Szem- termés kgr	Hl suly kgr
1 és 3-ik parcz. Ugar	17,5	536	74,5
2. és 4-ik parcz. Zöldtrágya + 250 kgr Thomassalak + 75 kgr káli	26,5	815	100

Ezen termésadatok két-két parcellának az átlagtermését tüntetik fel.

A zöldtrágyát és kálifoszfátot kapott két parcellának szalmatermése átlagban 9 keresztel nagyobb volt, mint a trágyázatlan parcelláké, ezenkívül 279 kgral nagyobb szemtermést is adott. A műtrágyázás költsége legmagasabb számítással 32 koronára tehető, míg a 279 szemterméstartomlat 16 koronás árt véve számításunk alapjául 44,6 K. é. téket képvisel. Igaz ugyan, hogy a csillagfürt magja is pénzbe kerül, de ezt az első évi termés előállítás költségeinek rovására írni nem szabad, hisz a zöldtrágyának hatása nem csak egy évre terjed. Hazai tapasztalataink szerint a kálifoszfátnak szintén több évre terjedő hatása van, sőt nagyon gyakran előfordul, hogy a második évben a kálifoszfát nagyobb terméstartomlatot ad, mint az első évben.

A zöldtrágyázásnak egyik legnagyobb előnye abban rejlik, hogy a talaj humusztartalmát növelve, annak vízfogható képességét is fokozzuk, továbbá a nagyon laza talajokat kötöttebbé tesszük, szóval a talajt fizikailag is javítjuk. Sajnos, hogy nálunk a zöldtrágyázás oly lassan terjed, pedig a zöldtrágyázással kapcsolatos műtrágyázással jelentékeny mérvben lehetne fokozni a homoki gazdaságok termésátlagait.

A fentiekben ismertetett két kísérlet ered-

ménye annál realisabb értékű, mert az 1907-ik év épen az Alföldön, hol a két kísérlet végeztetett, egyáltalában nem volt kedvező, sőt az 1907-ik évet a legtöbb gazda a gyenge termést adó évek közé sorolhatja.

Oly helyeken, ahol a nyári hónapokban elegendő csapadék szokott lenni, a csillagfürt aratás után is yethető, de tapasztalataink szerint csakis oly talajon termelhető sikerrel, a melynek kevés a mésztartalma. Csapadékban szegény vidéken a csillagfürtöt április elején kell vetni, ha azt akarjuk, hogy nagytömegű zöldtrágyát szolgáltatson.

iff. Rösler Károly.

KÉRDÉSEK ÉS FELELETEK.

Kérdés. Kéveköto aratógépek fogatereje.

Az ökor- vagy lóerő czélszerűbb-e a kéveköto aratógépek vontatására? A kiket kérdeztem, mind a ló mellett nyilatkoznak, a jelentékenyebb több napi munkaeredményt hozva föl a lovak mellett.

Gy. M.

Kérdés. Mikor kell vágni a nyulszapukát?

Magnak hagytam nyulszapukát. Figyelmeztettek rá, hogy ha elérni hagyom, akkor fele is kipereg a kaszálás és felgyűjtéskor. De hát mikor nem érik még el?

Cz. V.

Kérdés. Vöröshere magtermés.

Lehet-e még az idén vöröshere-től magot fogni? Tudvalevőleg a június végén elkezdett kaszálás után nagy szárazság következett be és a here növése teljesen elakadt. Ha júliusban jó esőt kapna, lehetne-e még bizni abban, hogy maghere legyen belőle, avagy okosabb-e azt fölszántva, lemondani minden reményről?

P. E.

Kérdés. Borjak fölnevelése lefölozött tejjel.

Jól értékesíthetem a tejet és tejszint, miért is borjaimat lefölozött tejjel óhajtom fölnevelni. Kérek erre egy bevált jó receptet.

Gy. J.

Felelet. A tehének ragados elvetélese című kérdésre.

A bántalom valószínű oka a fertőző hüvelyhurut lesz, mely hazánkban vidékenként nagyon elterjedt. Felismerhető, hogy a hüvelynyálkahártyája a rendesnél élénkebb színű, s apró, gombostüfejnagyságu, eleinte piros, később megfihéredő göbökkel van behintve. A bántalomnál az elvetelés gyakori, sőt feléphet járványszerűen is. Ha ezen ok forogna fenn, úgy tessék a látszólag (tehát még el nem vetélt) egészséges tehének hüvelyét 2 rész tölgyfakéreg, 1 rész zincum sulfuricum, és 2 rész amylum poralaku keverékével beporozni. A keveréknek, pornak a hüvelyben való egyenletes elosztása a rovarporok elosztására használatos kézi porfúvó segélyével történhetik. A beporzás 3 ízben alkalmazandó, mindig a beporzást követő második napon lehetőleg fejés után, mert az állatok a beporzás

Uj termésű

**biborheremagot
esomós ebirt
baltacimmagot
nyári repezét
fehér herét
őszi árpát
„ bükkönyt
„ borsót**

VESZ

**legmagasabb.
napi árban**

HALDEK

magnagykereskedése

József főherceg ö. cs. és kir. fensége udvari szállítója
Budapest, V., Bálvány-utca 6. szám.

deznak s annak igazgatójává dr. Bodor Antalt választották meg. A védnökök és elnökök felkérése s a bizottságok megalakítása közelebbről fog megtörténni. A gyűlés végül kimondta, hogy az alföldi gazdasági szervezetekkel való közös működés érdekében, a társegyesületek meghallgatása után szövetséggé alakul át s az alföldi gazdasági szervezetek vezetőit öszszel e tárgyban értekezletre hívják össze.

Dinnye- és őszibarack-kiállítás. A földmivelésügyi miniszter rendeletére augusztus 18-ától 24-éig a budapesti m. kir. kertészeti tanintézet helyiségeiben díjazással egybekötött dinnye és őszibarack-kiállítást rendeznek. Célja a kiállításnak a hazai dinnyetermesztés javítása és az őszibarack termesztés előmozdítása; továbbá a kivitelre alkalmas — tehát a tömeges termesztésre érdemes — fajták megállapítása és kijelölése. Mivel néhány őszibarackfajta korábban érik a kiállítás megnyitásánál, ezeket a korábban érő őszibarackfajtákat érésük idejében kell beküldeni, mert a kiállítás megnyitásáig a hűtőházakban fogják eltartani. A kiállításon résztvehet minden magyar dinnye- és baracktermesztő; részt vesznek az állami szakiskolák és telepek is. Vannak 100 koronás, 50 koronás és 25 koronás díjak. Ugyanennyi és ilyen díjakat engedményezett a földmivelésügyi miniszter az őszibarack kiállítás részére is. A díjakat a bírálóbizottság fogja odaitélni.

A szőlőjégkárbiztosítás országos rendezése. A tapolczavidéki gazdák már régebben mozgalmat indítottak a szőlőjégkár ellen való biztosításának törvényhozási uton való rendezése tárgyában. A mozgalomhoz, a melyet újabban a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete irányít, csatlakozott minden számottevő gazdatársadalmi tényező. Így a többek közt a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének nagygyűlése is állást foglalt e tárgyban és a kormányhoz emlékirattal fordult. — Újabban a Zalavármegyei Gazdasági Egyesület tette egész terjedelemben magáévá a szövetségi nagygyűlés erre vonatkozó határozatát.

Jelentés a komlóskertek állásáról. Kolozsvár, 1908. július hó 1. Komlóskertjeink általán jól teleltek, még öregebb tőkék kipusztulásáról sem érkezett hír, e nyomon aztán a kifakadás (a hajtások kiszáradása) is kielégítő volt s a további fejlődés is jó volt, úgy, hogy június hó vége felé a komlóinda már tetőt ért. Az egyes főbb területeken a következőleg áll a komló:

Az erdélyi részekben június közepén általán 7—8 méteres karómagasságot ért, a termőhajtások legtöbb helyen bőven fakadtak, számuk 5—15. A korábbi fajták június végére már kivirítottak. Eddig állati vagy penészkárról nem érkezett jelentés, pár helyen a komlóbolha kiszáradás idején rágta le a hajtások felét, de utóbb az idején érkező nyáreleji eső levverte a bolhát, s gyorsan felszámolta a másodlagos hajtásokat. Háromszék megyében nem volt elég az eső: egyenetlenek a mellékajtások. Általán kielégítő, sok helyen jó termést remélnek: a mennyiséget így a viritás elején számokban még bajos kifejezni. A nagy Alföld komlósvidékein vegyes volt a júniusi fejlődés. Torontálban igen buján, sok mellékággal nőtt fel, de azóta a szárazság miatt áll; Felsőbácskában a májusban uralkodott szárazság miatt tetőtől kuszott az inda, de mellékajtások alig vannak rajta, a korai már tohosodik, a kései viritani kezd; a Dél-Bácskában elég jól fejlődött, a viritás általános. Június végén — a szárazság miatt — mintha megállott volna a fejlődés. Általán közepes termést remélnek. Nagyobb állati vagy penész kár nem igen mutatkozott, éppen Békésben tett a jégverés 75%-os kárt. A Dunántúli kertekben a viritás már június elején meg volt, a mellékajtások száma 8—10, de alig egy-két araszosok, a korai toboz fejlődése már oly előre haladt, hogy pár nap múlva megindul a szedés. A májusi szárazság miatt a tobozok nem éppen tulbuják, de tömöttek lesznek. Penészkár szintén nem volt, de némely uradalmi komlóskertben az ormányos bogár rágta a korai hajtásokat. A termésreménység jó, közepes, a minőség jó lesz, ha még valami baj nem éri a szedésig. A Felvidék uradalmi

kertjei aránylag még a legjobban állanak az idén. Három-négy indával gyorsan fejlődött, aránylag elég termőágakat bocsátott, s a korai féleken szépen áll a tobozosodás, a kései komlótövek pedig szépen kezdenek viritani. Közepesen jobb termést remélnek.

A külföldön, Stájerországban a nagy forrásban alig bir fejlődni a komló s kevés mellékajtásai vannak. Karinthiába is visszamaradt fejlődésben a száraz május miatt. A bajor Spalt környékén vegyes állásuk a kertek, a korai metszésük már tetőt értek, a késeiek igen elmaradtak, egy jó esőtől sokat remélnek. Bamberg vidékén igen jól kifejlődött a komló, jó termést várnak, épp ilyen jó híreket közölnek a felső bajor komlósvidékekről. Württembergben $\frac{3}{4}$ méter magasságra fejlődtek az indák, kiadós esőt várnak. A cseh Saaz környékén közepesen s jól fejlődnek a kertek, helyenként a komlólevéltetű lépett fel. Belgiumban pedig a tulságos sok hideg eső akadályozta a komló fejlődését. Anglia komlóskertjeiből is jó terméshírek olvashatók, helyenként ugyan mossa a komló lombot: így védekezve állati károsítók ellen.

Takarmányhiány Ausztriában. Az osztrák földmivelésügyi minisztérium gazdasági tudósítóinak jelentései szerint az osztrák tartományok nagy részében takarmányhiány lesz. Jóllehet az utóbbi napokban lényegesen javult a helyzet, mindazonáltal sok helyen már nem használt a csapadék, ellenben sokat ártott a hőség és a szárazság. Kedvezőtlen hírek érkeztek Bukovinából, Dalmáciából és Stájerországból és Morvaország déli kerületeiből. A földmivelésügyi kormány elhatározta, hogy a takarmányhiány által leginkább sújtott vidékek lakosságának pénzségélyt ad, hogy ily módon enyhítsen a takarmányhiány káros eredményein.

Kenderáztató középpontok. Darányi Ignác miniszter rendeletére Arad-, Bihar-, Szabolcs-, Temes- és Zemplénmegyékben azokon a vidékeken, ahol a kendertermelés a kedvező viszonyok folytán különösen megokolt, széleskörű akezió indult meg mesterséges kenderáztató középpontok alapítására. A miniszter felhívására az öt megye érdekeltjei tanácskozást tartottak, a melyen elhatározták, hogy Aradmegyében 13, Biharmegyében 21, Szabolcsmegyében 9, Temesmegyében 14 és Zemplénmegyében 12 helyen állítanak mesterséges kenderáztatót.

A benzín ára. A hazai petroleumfinomítógyárak a kedvezményes benzín árának újabb megállapítása végett Szüry János dr. min. tanácsos elnöklésével értekezletet tartottak a kereskedelemügyi minisztériumban. Az értekezlet hosszabb eszmecsere után június hó 10-től október hó 31-ig való érvényes 16 koronában állapította meg a kedvezményes benzín árát. A kormány felszólítása folytán a gyárak egyuttal készségüket fejezték ki az egyezménynek meghosszabbítására további három évre.

A magyar kir. kertészeti tanintézet okleveles kertészképző hároméves tanfolyamán 10 bentlakó rendes tanuló és korlátolt számú kintlakó rendes tanulók felvételére pályázatot hirdet. A megkeresések felvilágosítások céljából az intézet igazgatóságához intézendők: Budapest, I., Gellérthegy, Ménesi-ut 45.

A csákovai m. kir. földmivesiskola felvételi feltételeit a következő két éves tanfolyamra most tette közzé. Felvilágosításokkal szolgál az intézet igazgatósága Csákován (Temes m.)

Tejgazdaságok, tejszövetkezetek és vállalatok figyelmébe!

I.

A sárvári m. kir. tejgazdasági szakiskola igazgatósága a folyó év augusztus hó folyamán megtartandó zárvizsgálat után kilépő növendékeit tejgazdasági munkafelügyelői, vajmesteri, sajtossegédi állásokra ajánlja.

Az állást kereső szerény igényű, munkához edzett növendékek előzetesen földmives iskolát végeztek. Szíves megkeresések a szolgálati minőség, feltételek, fizetés megjelölésével folyó évi július hó 1-ig a szakiskola igazgatóságához: Lánepusztára — Vas megye — u. p. Káld, intézendő.

Sárvár-Lánepusztára, 1908. június hó 20-án.

Az igazgatóság.

II.

A sárvári m. kir. tejgazdasági szakiskola igazgatósága felhívja a kezelő tanfolyamot végzett és »két« évig hazai vagy külföldi sajtodákból működött volt tanulóit, a szervezeti szabályzat 14. §-ában körülírt »sajtimesteri vizsgálatra« való jelentkezésre. Bővebb felvilágosításokat a megkeresésre díjmentesen küldendő szervezeti szabályzat nyújt. Sárvár-Lánepusztára, 1908. június hó 20-án.

Az igazgatóság.

Pályázati hirdetmény.

A sárvári m. kir. tejgazdasági szakiskola igazgatósága folyó évi szeptember hó 15-én kezdődő és következő év augusztus hó 15-ig tartó tanfolyamra rendszeresített öt 480 korona állami ösztöndíjra ezenel pályázatot hirdet.

Az üzletvezetői tanfolyam célja: Nagyobb tejgazdaságok, vajtermelési központok és sajtgyárak részére elméletileg s gyakorlatilag alkalmas üzletvezetőket, illetőleg tisztviselőket képezni.

Földbirtokosoknak, gazdatiszteknek alkalmas nyújtani, hogy a tejgazdasági üzletre vonatkozólag alapos szakismereteket szerezzenek, melynek segítségével képesek legyenek tejgazdasági üzletet szervezni és sikeresen vezetni.

Az üzletvezetői tanfolyamra rendes hallgatók felvétetnek azok, a kik:

a) a 20 éves életév betöltését igazolják,
b) m. kir. gazdasági akadémián végbizonnyítványt nyertek,

c) kiskorúság esetén a szakiskola látogathatására a belépni óhajtóknak szülőik vagy gyámjaik beleegyezését kell birniok és ezek részéről biztosítva kell lenniök, hogy a tanév alatt a szükségesekkel el fognak láttatni s a teljesített fizetéseket a szakiskola pénztárába az előírt időre mindig be fogják fizetni.

d) tejgazdasági gyakorlatot igazoló jelentkezők a felvételt illetőleg előnyben részesülnek.

A folyamodványok folyó évi augusztus hó 1-ig a m. kir. földmivelésügyi miniszter ur öngyméltóságához czimezve a szakiskola igazgatóságához nyújtandók be.

Megjegyeztetik, hogy a szakoktatási intézményeknél alkalmazandó gyakoronokok szakiskolánk végzését igazoló bizonyítvány felmutatása esetén általában előnyben részesülnek.

Sárvár-Lánepusztára, 1908. évi június hó.

A sárvári m. kir. tejgazdasági szakiskola igazgatósága.

Pályázati hirdetmény.

A sárvári m. kir. tejgazdasági szakiskola igazgatósága a folyó évi szeptember hó 15-én kezdődő és következő év szeptember hó 14-én végződő kezelői tanfolyamra rendszeresített husz 360 koronás állami ösztöndíjra ezenel pályázatot hirdet.

A kezelői tanfolyam célja: Tejgazdaságok számára megbízható és megfelelő szakismeretekkel bíró vaj és sajtimestereket (munkafelügyelőket) képezni, kik úgy gyakorlatilag, mint elméletileg kellő módon értenek az intenzív tejgazdaságban előforduló minden munkához u. m. a tehének ápolása, takarmányozása, fejése, a tej vizsgálata, kezelése, vajja és sajtja való

Kévekötelek

Bellán-féle szabadalom

Mindkét végén plosra festve.

Manilla-zsineg kévekötegekhez;

Kötélárak hosszú szálú bácskai kenderből minden célra;

Ökörzsjkosarak erős kenderzsinórból;

Zsákok minden célra, kender-, len- és jutaszövetből;

Zsákkötő-zsineg és varróspárga;

Szőlőtáposó zsákok;

Szőlőkötőző fonalak;

Ponyvák vízmentes és természetes szövetből minden célra;

Kender géptömítés és fonásra, valamint kőcztisztításra;

Kendertömlők különféle minőségben;

Abraktarisnyák ritkán szöve kenderzsinégből, tömören szöve juta- és kendervászonból;

Lóhálók, tennispálya-bekerítő és középhálók, torna-készletek, függő ágyak stb. legelőnyösebben szerezhetőek be

Bellán Mátyás

kender-, kötél- és sport-áru kézműipar telepén

DUNACSEB (Bácska).

Árjegyzék kívánatra ingyen küldetik.

feldolgozása, borjuhizálás, sertéstenyésztés és sertés-hizlaláshoz.

A kezelői tanfolyamra vonatkozó felvételi feltételek:

- a) Betöltött 18 éves életkor.
- b) Valamely hazai földmives-iskola sikeres végzése, bizonyítvány által igazolva, vagy legalább 1 1/2 évi tejjgazdasági gyakorlat, hitelesített bizonyítvány által igazolva.

Ki a tejjgazdasági gyakorlati bizonyítvány alapján kíván belépni, az tartozik népiskolai bizonyítvány által igazolni, hogy írni, olvasni és számolni tud.

c) Erős, egészséges testalkat, valamint az 1887. évi XXII. t.-cz. értelmében védhímlőoltást igazoló orvosi bizonyítvány.

d) A magyar nyelv bírása.

e) Erkölcsei bizonyítvány.

f) Kiskorúság esetén a kezelői tanfolyamra belépni óhajtónak szülői vagy gyámjának beleegyezését kell bírnia és ezek részéről biztosítva kell lennie, hogy a tanév alatt a szükségességekkel el fog láttatni s az esetleg teljesítő fizetéseket a szakiskola pénztárába az előírt időre mindig be fogják fizetni.

A folyamodványok folyó évi július hó 20-ig a m. kir. földmívelésügyi miniszter ur, ő nagyméltóságához czimezve a szakiskola igazgatóságához nyújtandók be.

Minden tanuló köteles a rendes ruházaton kívül egy párnát, legalább két párnahajat, 2 lepedőt, 6 törülközőt és 10 drb mellig erős vászon-kötényt magával hozni.

Sárvár-Lánczpuszta, 1908. június hó.
A sárvári m. kir. tejjgazdasági szakiskola igazgatósága.

APRÓK.

Lehet-e a buza sikértartalmát műveléssel emelni? Dr. Kossutány Tamás és Rázsó Imre Magyar-Óvárótt kísérleteket tettek az irányban, hogy a különféle trágyák mily befolyással vannak a buza sikértartalmára. Külön lettek megkísérelve a szarvasmarha-, a ló-, a sertés- és juhtrágya, a salétrom, kénsavas ammon és mésznitrogén és valamennyi összehasonlítva trágyázatlannal. Az eredmény az volt, hogy a legnagyobb sikértartalom a salétromos s a legkisebb a lótrágyás buzában találtatott, de a siker nyújthatósága, tehát a siker minősége tekintetében a trágyák a következő sorrendben jöttek: sertés-, ló-, juhtrágya, mésznitrogén, marhatrágya, salétrom és ammonszulfat. Általában mégis ki lehet mondani, hogy a trágyázás a sikértartalmat emeli, de még több ily irányú kísérletre van szükség.

Mennyi az óceánhajózási díj a tengerentuli kikötőkből Angolországba? Az Atlanti-Óceán és a Golf-kikötőkből, Északamerikából, a hajózási díj 92—93 fillér 100 kg. buzánál. A Fekete-tenger kikötőiből és Romániából 1 korona 21 fillér; Indiából 1 korona 60 fillér; Argentínából 2 korona 04 fillér; Ausztráliából 2 korona 56 fillér; az amerikai Patific-kikötőkből 3 korona 20 fillér.

Készáru-tőzsde 1908. július hó 10-én.

Fajta	100 kilogramm készpénz ára Budapestén		100 kilogramm készpénz ára Budapestén	
	Kor.-tól	Kor.-ig	Kor.-tól	Kor.-ig
Buza:				
Tiszavidéki	75	24.30	24.70	79
"	76	24.50	24.90	80
"	77	24.70	25.20	81
"	78	25.00	24.40	—
Fehérmegyei	75	24.00	24.40	79
"	76	24.20	24.60	80
"	77	24.50	24.90	81
"	78	24.70	25.10	—
Pestvidéki	75	24.10	24.60	79
"	76	24.30	24.70	80
"	77	24.50	25.00	81
"	78	24.80	25.20	82
Bánsági	75	24.20	24.60	—
"	76	24.40	24.80	79
"	77	24.60	24.10	80
"	78	—	—	—
Bácskai	75	24.20	24.70	—
"	76	24.50	24.90	—
"	77	24.70	25.20	—
"	78	—	—	—
Rozs elsőrendű új	—	—	19.90	20.10
" középminőségű (új)	—	—	19.70	19.90
Árpa akarmányárú, elsőrendű	—	—	14.90	15.20
" akarmányárú, másodrendű	—	—	14.50	14.90
Köles	—	—	—	—
Zab elsőrendű (új)	—	—	16.60	17.30
" középminőségű (új)	—	—	17.10	16.60
Tengeri belföldi	—	—	15.10	15.30
" román v. bolgár	—	—	—	—
Repcekaposztá	—	—	—	—

Szesz.

A szeszüzletben e héten a forgalom kielégítő volt és több vétel *finomított szesz* kelt el 162.50—163 K. adózva és 63.50—64 K. adózatlan.

Élesztőszesz 161—161.50 K. adózva és 62—62.50 K. adózatlanul kelt el nagyban azonnali és július-augusztusi szállításon.

Denaturált szesz nagyban hordóval együtt 54 K. kelt el és 54—54.50 K. zárul.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz ab termelő állomás jul.—aug. 59—60.50 K. ajánlottak élénk vételkedv mellett. *E kontingens nyersszesz* 36.50—37 K. kelt el.

Budapesten a kontingens nyersszesz ára 59.50—60.50 korona.

Bécsi jegyzés: 61.20—61.80 K kontingens nyersszeszért.

Budapesti jegyzés nagyban:

Finomított szesz adózva	162.50—163.00	K
Finomított szesz adózatlan	63.50—64.00	»
Élesztőszesz adózva	161.00—161.50	»
Élesztőszesz adózatlan	62.00—62.50	»
Nyersszesz adózva	161.00—161.50	»
Denaturált szesz	54.00—54.50	»

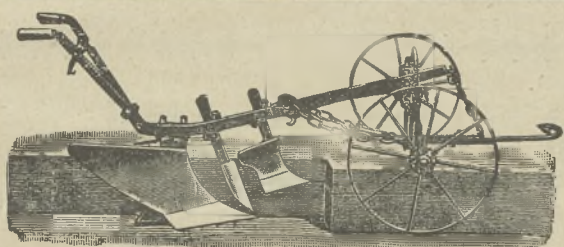
Kimutatás

a hazai nyilvános áruraktárak és szövetkezeti gabonaraktárak gabona és őrlemény forgalmáról és készleteiről.

1908 június 27-től 1908. július 4-ig.

A forgalom és készletek részletezése	mennyisége métermázsákban				
	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Tengeri
I. Készlet és forgalom.*					
Készlet 1908. jun. hó 27-én	213.810	12.658	60.235	87.193	404.101
Betöltés 1908. jun. 27-től rozás 1908. jul. 4-ig	6.862	634	1.106	6.962	64.511
Kiállítás 1908. jun. 27-től rozás 1908. jul. 4-ig	51.054	5.327	4.999	10.688	43.268
Készlet 1908. július hó 4-én	169.118	7.965	56.342	83.467	425.344
II. Az 1908. július hó 4-én megállapított készletek részletezése.					
A) Nyilvános áruraktárak.					
Bács	3.657	—	101	13.259	138.058
Békéscsaba	473	—	—	515	1.175
Berejtőújfalun	386	—	1.504	151	—
Brassó	539	710	—	4.183	5.621
Budapest	119.461	528	726	25.147	130.973
Csáktornya	2.765	257	—	1.485	10.901
Czegléd	1.014	350	1.376	838	2.961
Debreczen	1.008	1.121	1.590	951	—
Érmihályfalva	989	2.202	—	—	971
Fiume	2.789	130	3.919	12.101	69.270
Kaba	1.826	107	72	50	179
Karozag	8.188	—	94	9	100
Kassa	—	—	1.051	1.015	191
Kisújszállás	5.012	32	768	511	663
Kisvárdá	—	—	—	40	95
Kolozsvár	2.032	—	71	1.970	940
Marosindas	1.489	—	333	71	225
Marosvásárhely	—	—	—	—	—
Mátészalka	515	254	—	142	519
Mezőtúr	9.178	—	161	176	2.600
Miskolc	—	—	2.579	687	386
Nagybeacsanak	57	—	154	491	18.858
Nagykanizsa	1.167	120	4.640	2.181	2.768
Nagyszalonta	—	441	—	502	12
Nagyszében	—	67	—	237	1.370
Nagyvárad	—	—	—	—	—
Nyíregyháza	971	1.657	600	54	100
Nyitra	—	—	29.986	10.435	—
Pancsova	—	—	—	—	—
Pozsony	—	—	—	—	—
Szarvas	2.804	—	616	299	1.228
Szatmár-Németi	—	—	—	—	—
Szeged	—	—	—	503	1.587
Szoboszló	54	15	731	8	84
Szombathely	—	—	1.302	917	508
Temesvár	2	—	818	110	5.818
Versecz	—	—	—	—	—
Sziszek	1.780	—	—	2.828	13.112
Zágráb	—	—	—	—	—
Zimony	—	—	—	—	—
B) Szövetkezeti gabonaraktárak.					
	828	24	2.157	995	1.258

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ordódy Lajos.

Egyetemes- és mélyművelő-ekék

acélöntvény-testekkel, páncél-lemezekkel,

□ acélgerendelylyel,

☛ állítható szarvakkal, önvezetéssel.

Többvasú ekék.

Finom-, szántás-, csukló- és rét-boronák,

háromtagu és egytagu hengerek,

Superior sorvetőgépek, triórók.

UMRATH és TSA

Budapest, V., Váci-körút 60.

Gőzcseplőkészletek 12 HP-ig. Ipari mozdonyok 200 HP-ig.

Istálló-mennyezetek
tökéletes páramentesítésé,
nedves falak
gyökerecs száraztatétele, szab.
„KOSMOS” hornyolt aszfaltlemezrel
Kitűnően bevált.
FELVILÁGOSÍTÁST AD:
GREIF ANTAL, mérnök,
Budapest, VIII., Sálgtom-utca 10.
(TELEFON.) (TELEFON.)

☛ szőlő ☛ trágázása.

Írta: Ordódy Lajos.

Ára 3 korona.

Gyakorlati útmutatás arra, hogy miként kell a szőlőket istálló- és mű-kereskedelmi trágyákkal úgy trágyázni, hogy a legjobb terményt a legnagyobb mennyiségben elérhessük. Megszerezhető a

„Gazdasági Lapok” kiadóhivatalában

Budapest, IV., Múzeum-körút 7.

582 katasztrális holdas

igen jól felszerelt, síkfekvésű, szatmármegyei föld-birtok bérbeadó. Czim: Dr. Medve Kálmáné, Budapest, V., Nagykorona-utca 19. szám.

MAGYAR LÁNCZKUT- ÉS GÉPGYÁR

RACK G. ÉS TÁRSA

BUDAPEST, VII., THÖKÖLY-UT 133/b.

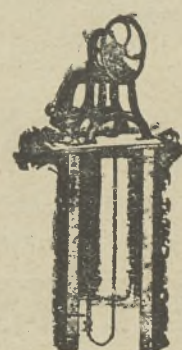
Telefon: 95-37. — Sürgőnyezim: Lánczkutgyár Budapest Thökölyut.

LÁNCZKUTAK

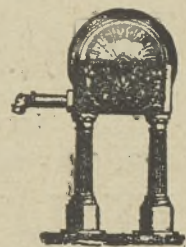
a legmodernebb javított szerkezettel, osövek rézből, láncz ozinezett acélból. — Gummi könnyen kioszerölhető.

Minden mélységre alkalmas.

Nagy munkaképesség. Könnyű járás.

HUNGARIA nyitott lánczkut

DIANA zárt lánczkut

Vétel és kölcsön, új és egyszer használt

kar / tellen kívüli

burgonya- mag- gabona- faszen- gyapju- ZSÁK kazal- repeze- behordási rostaalj- waggon- PONYVA

NAGEL ADOLF

Budapest, Arany János-utca 10.

„HUNGARIA“ kettős kézi kéve- kötelek favéggel, aratógép zsine- gek, szőlőkötöző fonal, kötéláru, zsák-zsineg, lópokróc.

Zsák- és ponyvagyar. Kölcsönintézet. Vétel, eladás és cserélés.

Sürgönyczim: Nagela Budapest. Vidéki telefon 35—92.

RAPID kézi műtrágya- szóró készülék.

szabadalmazva 4171b. szám alatt.

Ezen műtrágyaszóró-készüléket

Fischl V. gazdasági intéző ur szak- szerű kísérletezés után találta fel. — A régi szokásos kézi szórással szemben előnye az **olcsó ár**, egyszerű kezelés s hogy **egy ember naponként 7—8 holdat**, vetőlépésben haladva, kényel- mesen beszórhat. A beállítható szóró- kanál által az **elszórando mennyiség pontosan szabályozható**. Ára Buda- pesten darabonként **60.— K.** Bővebb felvilágosítással szívesen szolgálók.

WEISZ JAKAB

a szabadkai műtrágya-gyár képviselője Budapest, V., Lipót-körut 7.

Lóbabot és Hajdinát

keresünk néhány waggon- nal megvételre szeptem- ber—októberi szállításra. Czim a kiadóhivatalban megtudható 959. sz. alatt.

Hirdetmény.

A földmészvászárhelyi m. kir. földmivessiskolánál f. é. október hó 1-én új tanév nyílik meg. Czelja az iskolának két évi idő- tartam alatt a tanulól beirat- kozó kis gazda és földmives, egyáltalán az okszerű mezei gaz- dalkodás iránt érdeklődő, 16 éves kort már elért ifjakat oly gaz- dákká nevelni, kik részint saját birtokukon gazdalkodva, részint pedig mint gazdasági, uradalmi alkalmazottak, a hazának jól ké- pezett, hasznos polgárai legye- nek. A tanulónak félévénként előre bentakással járó teljes és jó ellátás címén 150 koronát kell az iskola házi pénztárába lefizetni. Egyszerű gazdász ruhá- zatról, valamint a csekély kiadást okozó tankönyv és irószerekről a tanuló maga tartozik gondos- kodni. A tanulók szakszerű ki- képzéséről és gondos nevelésé- ről az iskola jó hírneve, vala- mint az állásba menni óhajtó végzett tanulóknak sikeres el- helyezhetése tanuskodik. Bővebb felvilágosítással az iskola igazga- tósága szívesen szolgál.

Könyvelés.

Az egyszerű és kettős gazdasági könyvvitelben perfect, független, idősebb, gazdasági ismeretekkel bíró könyvelő elvállalja gazdasá- gok és uradalmak könyvelésének berendezését, vezetését és mér- legszerű lezárását, mindenütt az adott viszonyokhoz és kívánal- makhoz legcélszerűbben alkalmazva. Bizalmi kiküldetéseket, rovincsolást, leltározást és a meglevő könyvek felülvizsgálá- sát is hajlandó teljesíteni. Hono- rarium mérsékelt. Szíves meg- keresések e lap kiadóhivatalához kéretnek „Könyvelés 1087” jellegé alatt.

Ispáni állást

keres mielőbbeni belépéssel tan- intézetet végzett, több évi gy- akorlattal bíró, nőtlen, protestáns vallású gazdász; jártas a szesz- gyártásban, dohánytermelésben, mézskóhomok, téglagyártásban, cukorrépatermelésben, hizlalás- ban, tehenészetben és az egy- szerű gazdasági számvitelben. Bővebb intormációt nyújt Szi- lassy Zoltán ur, országgyűlési képviselő, Budapest, Köztelek; Kriek Aladár ur, nyug. korona- urad. felügyelő Léván; Gróf Sándor urad. intéző ur Nógrád- Ecseden; Juhász Kálmán ur, in- téző Nagy-Málason. Megkeresé- seket 920. szám alatt továbbít a kiadóhivatal.

24 éves

magyaróvári akadémiát végzett, evangélikus vallású, nőtlen gaz- dász, három évi gyakorlati, két évi szakirodalmi működéssel, gazdasági alkalmazást keres; esetleg cséplési időnyre kisegítő- nek. Czim a kiadóhivatalban 933. szám alatt.

A szab.

acetylen gőzeke- világitási készülék

nagyon olcsóvá teszi az őszi szán- tást, a gőzeke intenzív kihaszná- lása által. A legtöbb magyarországi uradalom, már évek óta, kiváló eredménnyel használja. Egyedüli gyárosok:

Pick & Salis, Prag,
Havlicek-Platz No. 2.

Az összes gazdasági szerek raktára.

100 pár díszlőszerszám.

Mell- és kumet, ezüst- és aranydíszítésűek, mindenféle munkaszerszámok, gazdasági pok- rócok, lótarak, régi és új esőköpenyek, halinacsizmák, zöld munkászubonyok, mindenféle uniformisok, livrék, férfi-, női- és gyer- mek-nyergek, régi és új fegyverek, kardok és puskák, tűzálló kasszák minden nagyságban, kézi vaskazetták, másoló prések, gyepelőszárak, Candage-ok és mindenféle hasonló szerszámok olcsóbban mint bárhol kaphatók.

Wien, IX., Trödlerhalle 105. — Telefon 20.745. — A kül- demény utánvétellel eszközöltetik. Nem alkalmas tárgy kicseréltetik.

Kocsigyártás.

Budapesti kovacs- és kocsigyártó- ipartestület védnöksége alatt álló

Kocsi Árucarnok Szövetkezet

BUDAPEST, VII. kerület, Rákóczi-ut 72. szám. Magyarország legnagyobb kocsi-raktára.

Muraközi nóri fajlovak (hidegvérűek).

Vásár f. é. julius hó 25-én és augusztus hó 3-án.

A t. cz. földbirtokosok, uradalmak és mező- gazdák szíves figyelmébe ajánlom magamat a valódi

muraközi nóri fajlovak,

u. m.: igás, anyakanczák, tenyészcsikók és apa- mének vételénél, melyet én az **első kézből** direkt a **paraszt tenyésztőtől** bárkinek igen szolid feltételek mellett segédkezem be- szerezni. Elsőrendű referenciák. Vásárok jegyzé- kével készséggel és díjtalanul szolgálók.

Hoffmann Lipót

lóvásárló ügynök **Csáktornya** (Muraköz).

Birtokosoktól és uradalmaktól számos elismerés.

BÁRDOS és BRACHFELD

műszaki és villamossági vállalat

BUDAPEST

VI., Gyár-utca 23. szám.

Villamossági osztály:

Villamos világítási és erőát- viteli telepek, kastélyok, gaz- daságok, gyárak, malmok, fű- részttelepek és községek ré- szére.

Ajánlat ingyen és bérmentve.

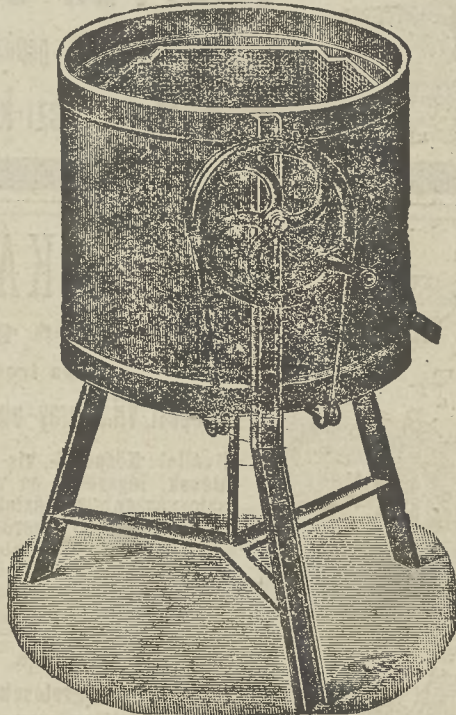

Méhészetben szükségelt összes eszközöket

robbanásmentes edényeket, hirdetési táblákat és minden e szakba vágó árút gyárt a

Magyar fém- lemez ipar R.-T.
Budapest

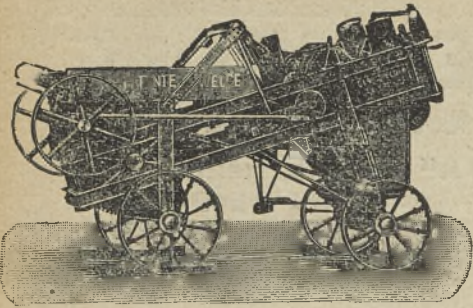
Erzsébet királyné-ut 57-59.

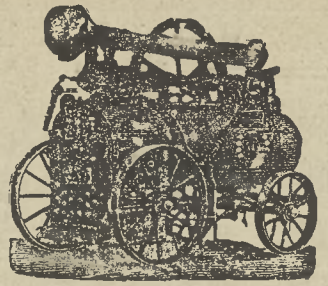
Gőzekék, uti mozdonyok, cséplőgépek hajtásához.

Felvilágosítás- és szakszerű utasítással szolgálunk. Szíves megkeresések: Zentral-Direction der Österrei- chischen Berg- und Hüttenwerks-Gesellschaft Teschen, (Osztrák Szilézia) vagy:

Az Osztrák Bánya- és Kohászati Társaság Magyar- országi Képviseletéhez Budapesten, IX. kerület, Üllői-út 25. szám (Köztelek) földszint 3. szám kéretnek.

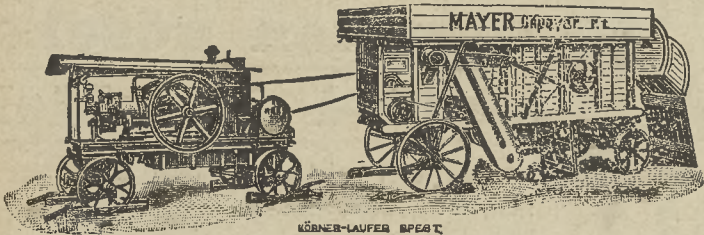
GÉPVÁSÁR

Ajánlható beszerzési források.

MAYER GÉPGYÁR

vas- és fémtöredék részvénytársaság
SZOMBATHELY—BUDAPEST, VI., Váci-körút 61. sz.

KÖRNER-LAUFER BUDAPEST

Malom-építéssel, motor-osztály, mindennemű gazdasági gépek gyártása. Hazai gyártmány. Kitűnő munka. Kedvező feltételek. Arjegyzzék kívánatra ingyen és bérmentve.

A legkedveltebb és legjobban bevált

Kévekető-aratógépek
Marokrakó-aratógépek
Kaszálógépek, Gyűjtőgépek a

Deering-félék.

Ajánlja egyszersmind a jelen idényre **SACK RUDOLF** elismert kitűnő aczélekeit, kapáló- és töltőgető-ekéit és más egyéb legtekélete- sebb talajmivelő eszközeit és gépeit.

Mind Ezeket a legmesszebbre terjedő szavatosság mellett szállítja és kimerítő ismertetést kívánatra ingyen és bérmentve küld:

PROPPER SAMU

mezőgazdasági gépüzlete
Budapest, V., Váci-körút 52.

KNUTH KÁROLY

mérnök és gyáros.

Gyár és iroda:

Budapest, VII., Garay-utca 6—8. sz.

Elvállal: Központi-, víz-, lég- és gőzfűtések, légszesz- és vízvezetékek, csatornázások, szellőztetések, clozetek, szivattyúk, vízerőművi emelőgépek stb., nemkülönben kőszén-, olaj- és petróleum-váladékból nyert gázok értékesítését, városok, indóházak, nagyobb épületek és gyárak számára.

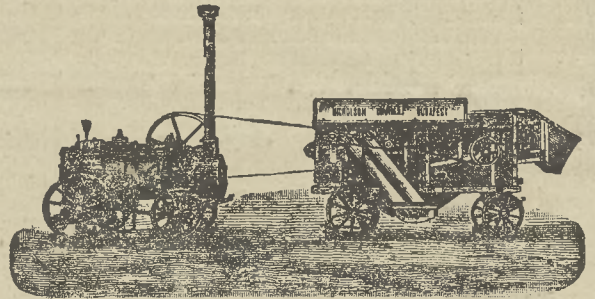
Tervek, költségvetések, jövedelem előirányzatok gyorsan készíttetnek.

Legjobb minőségű kőgyagy-csővek raktáron.

„NICHOLSON” gépgyár

részv.-társ.
BUDAPEST, VI. ker., Váci-út 17. szám.

Ajánlja saját, hazai gyártmányu gőzmozgonyait, cséplőgépeit, szalmakazalozóit, herefejtő-gépeit, „Gloria” páros soru és tolóhenger rendszerű „Nemzeti” sorvető gépeit, legújabb rendszerű váltva forgatható „GÖZEKÉIT” 10” mély szántásig; valamint egyéb gazdasági gépeit.

Arjegyzzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Mindenféle

Szivattyúk

házi és nyilvános használatra, gyári és ipari célokra.

Vas- és ólomcsövek bármely nagyságban.
ISTÁLLÓ-VEZETÉKEK.

Mérlegek

legújabb és javított rendszerűek.

Szivattyúk és Mérlegek

tejgazdasági üzemekre kaphatók:

W. GARVENS

Központi és főiroda: „Garvenswerke” Bécs II.,

Handelsquai 130.
Mintatelep: Wien I., Schwarzenberg-Strasse 6.

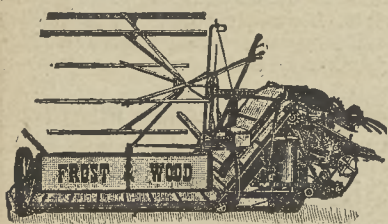
Arjegyzzék díjtalanul es portómentesen küldetnek.

„SIMPLEX” elsőrendű közkedvelt kitűnően működő, balra vágó, négy kévét lerakó, világhírű kévekető aratógépeket, ugyszintén marokrakó- és fűkaszalógepeket, a világhírű Kanadai gépgyár gyártmányait olcsó árban szállítja a

DÉLVIDÉKI KÖZGAZDASÁGI BANK RÉSZV.-TÁRSASÁG, SZABADKÁN.

Megrendelések eszközölhetők a kizárólagos elárusítónál, az

AGRICULTURA Mezőgazdákát Ellátó R.-T. Budapest, V., Zoltán-utca 12. sz.

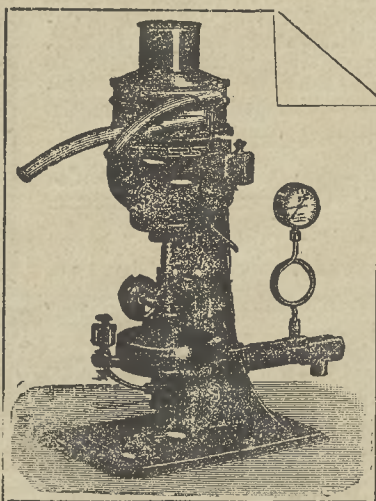
ALFA-SEPARATOR

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPESTEN.

TEJGAZDASÁGI
GÉPGYÁR.

Iroda, raktár és gyártelep:
VI., Lomb-utca II.

Alfa-Laval Separatorok
kézi és erőhajtásra

40—2000 ltr óránkénti munkabírással.
Mindennemű tejgazdasági eszközök
és gépek gyártása. Tejgazdasági te-
lepek berendezése és átalakítása.
Díjtalan tanácsadás minden tejgaz-
dasági kérdésben. Árjegyzékek, ter-
vek és költségvetések bérmentve.

Több mint 770 első díj!

Több mint 500.000 Alfa-Laval
Separator az egész világon!

!! Az Alfa-Laval Separator a legjobb !!

MÓTOROK

mindenféle gazdasági gépek hajtás ára.

A hajtóerő benzin, spiritusz, kohógáz vagy generátorgáz. Üzemköltség
1 $\frac{1}{3}$ —2 $\frac{1}{3}$ fillér óránként és lóerőnként.

**Gőzekék. Gabonaelevátorok. Órló-
és daráló hengerszékek. Benzin- és
spiritusz-lokomobilok. Villamos vi-
lágítás teljes berendezése. Villamos
ívlámpák.**

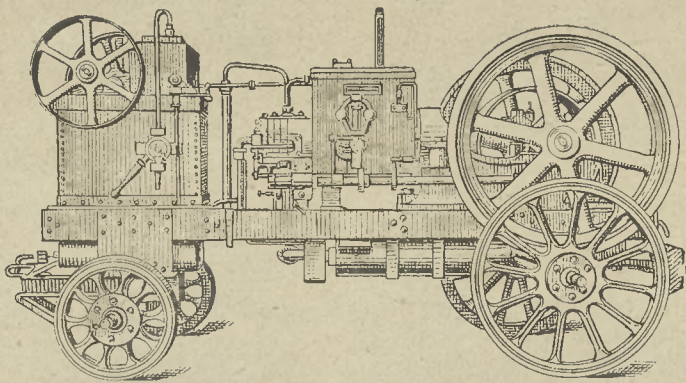
Árjegyzékkel és költségvetéssel szívesen szolgál

Ganz és Társa

vasöntő- és gépgyár részvénytársulat BUDAPESTEN.

LANGEN és WOLF motorgyár

BUDAPEST, VI., Váczi-körút 59.

Eredeti

„OTTO“

-féle lokomo-
bilok, benzin-
és szivógáz-
motorok.

Kényelmes
fizetési
feltételek.

Új építési mód,

amely hovatovább általános elterjedést nyer, mivel teljes szoli-
ditás mellett igen gazdaságos. A Triumphátor-géppel gyártott

üreges betontömbök

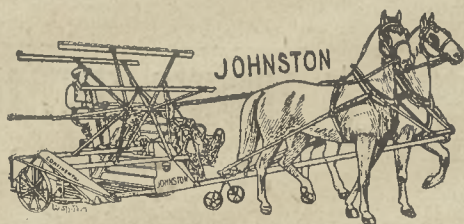
felhasználása ugy ideiglenes, mint állandó jellegű építkezések-
nél a közönséges építés összes előnyeit biztosítja. Könnyű,
melegtartó, tűzbiztos és igen olcsó, úgy, hogy már kisebb
épületeknél is nagy megtakarítás érhető el, különösen homok-
és kavicsgazdag vidékeken. — Szállítom az összes gépeket
cimentárugyártási iparhoz.

Kérjen díjmentve BBX prospektust, tájékoztatót és küld-
jön díjmentesen próbaanyagot kavics- vagy homokanyagából

Büschitz Mór, Komárom

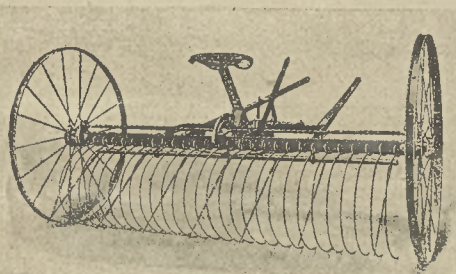
ezimére, szakgépgyári vezérképviselő.

Képviselők kerestetnek.

A The Johnstone Harvester Co.

legmodernebb amerikai speciális aratógépgyár, mely a magyarországi használatra
szánt gépeket teljesen a hazai viszonyokra alkalmazva készíti.

JOHNSTON

kévekötő aratógépek
marokrakó aratógépek
fűkaszálók
szénaforgatók és gyűjtőgépek

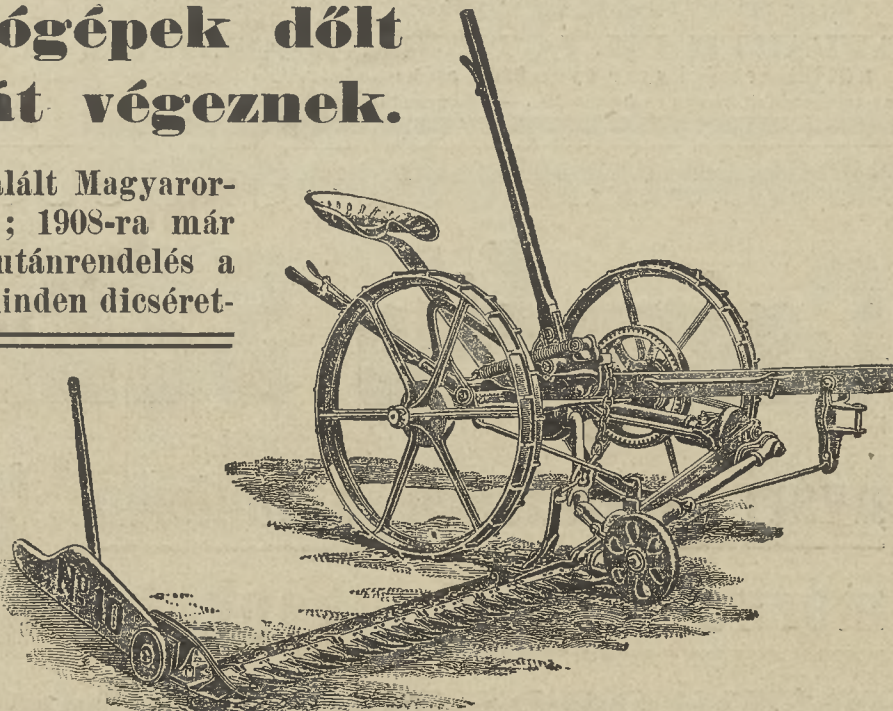
a legtökéletesebb szerkezetű, legkönnyebb kezelésű és legmeg-
bizhatóbb munkateljesítésű e nemű gyártmányok a világon.

**A „JOHNSTON“ aratógépek dőlt
gabonában is jó munkát végeznek.**

Az 1907-iki idényben 1600 „JOHNSTON“ gép talált Magyaror-
szág legelőkelőbb uradalmi körében elhelyezésre; 1908-ra már
eddig is beérkezett több mint ezer darabra szóló utánrendelés a
„JOHNSTON“-gépre. Birtokosainak megelégedését minden dicséret-
nél meggyőzőbben bizonyítja:

Vezérképviselet és főraktár:

**Melichár Ferencz
Bächer Rudolf**
Budapest, VI., Nagymező-utca 68.

Gőzmívelés.

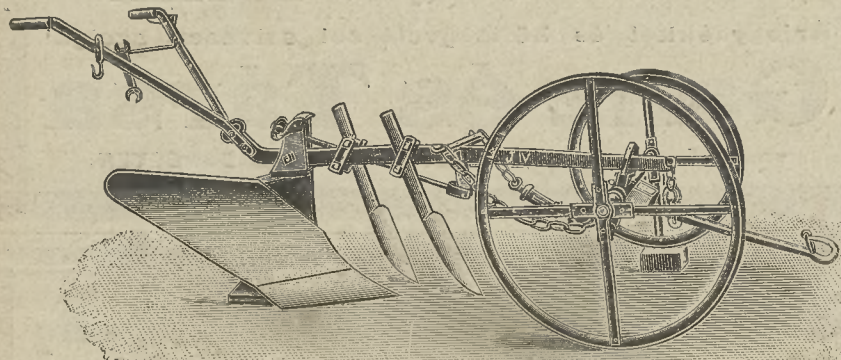
== Nagyobb területek szántását gőzekével ==

hajlandó vagyok elvállalni; épügy

mélyrigólozást szőlő-telepítésekhez.

Érdeklődők kéretnek, hogy alanti címemhez forduljanak:

WOLFFERNŐ gőzszántási vállalkozó
Budapest — Kelenföld.

Gyakorlatban kitünőnek bizonyult szabadalmazott kétesorosozlyás, elzárható

JURENÁK-ekéket

szállít:

„KÜHNE” mezőgazdasági gépgyár részvénytársaság
MOSONBAN.

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 57/a. sz.

Fiókraktárak: Debreczen és Temesvár.

Ezenkívül megrendelhetők: Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél, Budapest, V., Alkotmány-utca 31. és Agrikultura mezőgazdákát ellátó r.-t.-nál, Budapest, V., Zoltán-utca 12. sz.

Régi egytetemes (Sack-rendszerű) ekék gerendelyeinek átváltoztatása JURENÁK-rendszerre darabonként K 22.—

☛ Rendelések idejekorán eszközzendők. ☚

Arany érem
Szeged 1899
Arany érem
Budapest 1899
Arany érem
Pozsony 1902
hidraulikus
sajtóért.

Hydraulikus sajtók

szőlő és gyümölcsmust sajtolásra a nagy üzem számára, 2 kítolható kosárral vagy 1 kosárral.

Már igen tete-
mes számban
üzembe helyez-
tetett.

Gyártanak és
szállítanak jót-
állás mellett mint
különlegességet
a legújabb szer-
kezetben.

MAYFARTH PH. és TÁRSA, BÉCS, II/1.

különlegességi gyár gyümölcserőltető gépekben.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve. — Megrendelések idejekorán kéretnek.

Jutalmazó mellékipar gazdák számára

Homokból és cémentből mindenki szakismeret nélkül előállíthat homoktéglaikat, cément-födélcserepeket, csöveket csatornázásra, alagsóvezéseket, padlólapokat, itató vályukat stb. **Felette egyszerű gyártás kipróbált gépeinkkel és formáinkkal.** Kívánatra ingyen küldjük 84-es számú árjegyzékünket. Könnyen érthető használati utasítást minden géphez adunk. Üzem berendezéshez oktatót küldünk, kívánatra állandóan is. **Levelezés magyar nyelven.**

Különlegességi gépgyár homok értékesítésére

LEIPZIGER CEMENTINDUSTRIE Dr. Gaspary & Co.

MARKRANSTÄDT bei Leipzig.

Homokvizsgálat, próbafeldolgozás, minták ingyen.

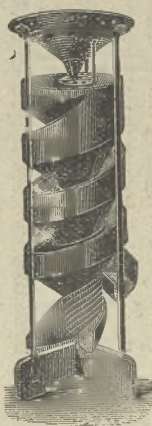
Legnagyobb gyár
a maga nemében

270 munkás
95 szabadalom stb.

JOHANN ČERVINKA, PRAG II.

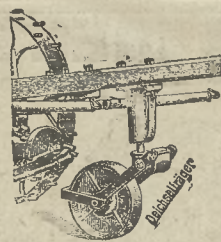
HAVLIČEKPLATZ No. 26.

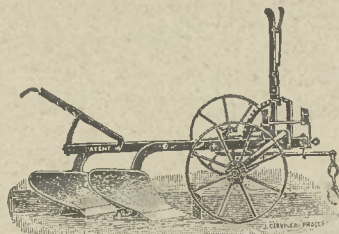
J. ČERVINKA, PRAGUE-II. 371

J. ČERVINKA, PRAGUE-II. 371

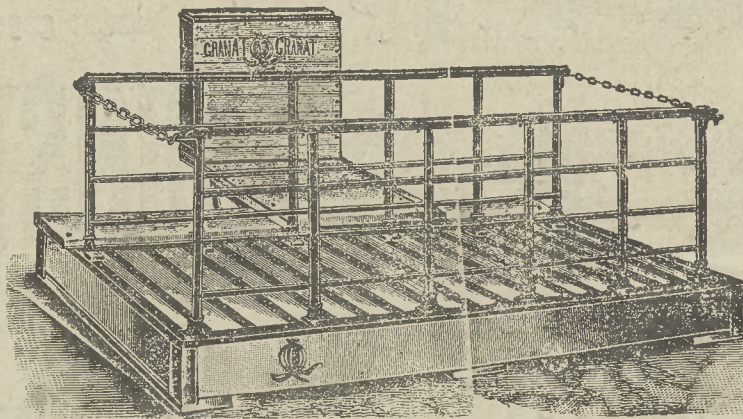

Preis 20 Kronen.

Offeriert als Spezialität die weltberühmten automatischen Schnecken-Trieure, vorzüglich massive Stahl-Kultivatoren mit amerikanischen in Oel gehärteten Stahlfederzinken, patentierte Deichselträger zu Mähmaschinen, wie überhaupt zu Maschinen mit schwerer Deichsel und 2-scharige Stahl-Pflüge, kippar, mit Deichsel.

„GRANAT“ MÉRLEGGYÁR ZWARG ÉS RINGEISEN TESTVÉREK BUDAPESTEN.

Ajánlják mérleggyártmányaikat és pedig: egyensúly-, tízedes-, százados-élőállat- és hidmérlegeket a legmegbízhatóbb és legolcsóbb kivitelben. — Gyár: III. ker., Szépvölgy- RINGEISEN TESTVÉREK V. ker., Hold- utca 8. sz. Raktár: u'ca 21. sz.

Cséry-féle SZEMÉTRÁGYA

nyári szállításra különösen
mérsékelt áron kapható.

Részletes felvilágosítással és ismertetéssel szolgál:
Bayerthal és Lévy
Budapest, V., Bálvány-utca 26.